

YIL: 1 SAYI: 7

POLİTİKA FİKİR

İÇİNDEKİLER

OLAYLAR KARŞISINDA

KORE HARBİ NASIL VE NEDEN BAŞLADI

Amerika Uzakdoğudaki milli kurtuluş hareketlerine fiilen askeri müdahale ile karşı koymaya ve Kore ile Formozayı Asya kıtasına karşı bir üs ve köprübaşı olarak kullanmak üzere stratejik sistemine simaya karar vermiştir.

Batılı kaynaklara göre harp, 25 Haziran günü Kuzey Kore kuvvetlerinin müteaddit noktalardan hududu aşmasiyle başlamıştır. Kuzey Kore başbakanı ise yayınladığı bir demeçte, Güneylilerin taarruza baş ladıklarını, esasen uzun zamandanberi bu harbe hazırlanıldığını, bütün Kore'nin tek bir idare altında birleşmesi ve serbest seçimlerin yapılması için Güney Kore hükûmetine müteaddit tekliflerde bulunulduğunu, 19 Haziran'da yapılan son teklifi Güney Kore'nin taarruzla mukabele etiğini söylemiştir. Kuzey Kore hükûmeti mütearrız olarak tevsif ettiği Amerikayı ve şehirlerle köylerin bombalanmasını B. Milletler de protesto etmiştir.

Hudutta ilk silâh patlamadan önce, Güney Kore'nin vaziyetine bakarsak, Amerikalıların neden fiilen askeri müdahaleye karar verdikleri anlaşılabilir. Syngman Rhee'nin baş kanlık ettiği Güney Kore hükûmeti eski Çankayşek hükûmetine pek benzer durumda idi. Daha bu yılın başında Nev-York Times muhabirinin Seoul'dan gazetesine gönderdiği röportaj, bunu açıkça belirtiyordu. Hattâ bir ara Birleşik Amerika Temsilciler Meclisi Güney Kore'ye 60 milyon dolarlık bir yardımı reddetmek temayülünü bile gösterdi. Halk hükûmeti tutmuyor, memleketin üçte ikisinde çete faaliyeti görülüyordu.

Bu vaziyette, kendi ayakları üzerinde duramıyan Güney Kore hükûmetini ayakta tutabilmek ve bilhassa endüstri mıntıkası olan Kuzey Kore Halk Cumhuriyetini ortadan kaldırıp Kore yarım adasını Amerikan kontrolüne ve stratejik olabilmek için «yardım» şeklinden daha müessir, daha zecrî bir müdahale gerekiyordu.

Bu vaziyetin ışığında, geçen ayın son yarısında, Amerikan savunma bakanı ile genel kurmay heyetleri başkanının Japonyaya yaptıkları seyahatın ve dışişleri bakanlığı müste şarı Dulles'in Güney Kore başkenti ne yaptığı ziyaretin mânası vâzıhlaşıyor. Mc Arthur'un ise Kore ve Formoza'yı Amerikan stratejik sistemine almaya ötedenberi taraftar olduğu bilinmektedir.

FORMOZA VE DİĞER DOGU MEMLEKETLERİ :

Meselenin, «taarruza uğramış» bir memlekete yardım meselesi olmadığını başka hâdiseler de göster mektedir. Kore'ye müdahale kararının hemen ardından Birleşik Amerika Uzakdoğudaki deniz birliklerine Formoza'yı müdafaa etmek emrini verdi. Bu, Kore harbiyle hiç alâkası olmayan Çin iç harbine doğrudan doğruya bir müdahale mahiyetindedir. Çin Halk Cumhuriyeti dış işleri bakanı Çu-En Lay, bu emri Birleşmiş Milletlerde protesto etmiş ve Formoza'nın Amerikan müdahalesine rağmen kurtarılacağını bildirmiştir.

Son Fransız dışişleri bakanı Suman'ın Hindiçini hakkındaki sözleri de batılıların giriştiği hareketin «taarruza uğramış Güney Kore'ye bir yardım» değil, bütün milli kurtulus hareketlerine karşı bir tedbir olduğunu gösteriyor. Suman'a göre, Fransız kuvvetleri Hindicinide uzun zamandanberi silâhlı mücadelelerde bulunmakla Fransa, Güvenlik Konseyinin Kore icin istediği yardıma bilfiil iştirak etmiş olmaktadır.

İngilterenin vaziyeti de ayni noktayı kuvvetlendiriyor. Gelen haberlere göre İngilterenin Japon sularındaki donanmasını Amerikalıların emrine vermekte bu kadar acele edişi, Hongong için duyduğu endişedendir. Yani mesele Güney Kore'ye «yardım» değil, İngiliz İmparatorluğunun Uzakdoğudaki menfaatlerini korumaktır.

BİRLEŞMİS MİLLETLERİN DURUMU

Güvenlik Konseyi beş büyüklerden biri olmadan ve bir digerinin mevcudiyeti had bir ihtilâf halinde iken karar almakla, beş büyük devleti ve doğu ile batılı devletleri birleştiren bir organ olmaktan çıkmış, yani kuruluşundaki esas mahiyetini kaybetmiştir. Bu durum devam eder se Birleşmiş Milletler de bundan evvelki Cemiyeti Akvam'ın âkibetine uğramış v eortadan kalkmış olacaktır. Bu âkibeti önlemenin zamanı henüz geçmemiştir ve Nehru'nun geçen haftaki beyanatı bunun bir belirtisidir. Nehru, yeni Çin hükûmetinin Birleşmiş Milletlere kabulünün ve Sovyet Rusyanın bu teskilâtın müzakerelerine tekrar katılmasının Kore harbini bitirmek ve bütün dünya meselelerini halletmek için ilk sartlar teşkil etiğini söylemiştir. Birleşmiş Milletlerde ekseriyeti teşkil eden küçük devletler Amerikan yardımı mülâhazalarını bir tarafa bırakıp, bir üçüncü cihan har bi tehlikesinin çok ciddi olarak belirdiğini ve bunun önlenmesi lüzumunu idrak ve Nehru'nun görüşüne iştirak ederlerse, Birleşmiş Milletler yine bütün milletleri bir araya toplayan, gerçekten birleşmiş bir teşekkül haline gelebilir ve Korede parlayan bir üçüncü dünya harbine ve insanlığın mahvına müncer olmadan mevzii kalabilr,

MEMLEKETTE: HAYATI UCUZLATMAK VAADİ BU MUYDU ?

Makarna ve bulgur da dahil olmak üzere undan ve unlu maddelerden alınan muamele vergisi (satış fiyatının yüzde 12' sine muadil) kal dırıldı. Bu suretle ekmeklerin 5 kuruş ucuzlaması mümkün olacakmış. Şekerin perakende fiyatındaki indirme de yüzde 12 ile 18 arasıdır. Fakat kesmesi 175'den, tozu 141 den satılan şekerin fiyatı hâlâ köylünün iscinin ve fakir halkın satın alma kudreti bakımından cok yüksektir. Bu indirme, verilen bir sözü yerine getirmiş olmak icin yapılan, bir jestten ileri geçmiyor.

HAYATI PAHALILANDIRAN ŞARTLAR DEVAM EDİYOR

Unlu maddelerden muamele vergisinin kaldırılması bütcede 45 - 50 milyon bir açık verecekmiş. Şeker fiyatın indirilmesi de keza bir o kadar... Mecliste bu açıkların nasıl kapatılacağı sorulduğu zaman, ilgili bakan bütçede tasarruf yapılmak suretile diyor, fakat suali soranın ısrarına rağmen bu tasarrufun nasıl gerçekleştirileceği hususunda sarih bir şey söyliyemiyor. Menderes hükûmeti bir ayda 40 milyon tasarruf etmekle övünüyor, fakat bunun nasıl yapıldığına dair tafsilât ve rakkamlar öğrenemiyoruz.

Diğer taraftan gazeteler altın stokumuzun 10 milyon daha harice satıldığını, bunun karsılığı 31-32 milyon lira ile muhtelif ihtiyaçların karsılanacağını (bu ihtiyaclar nelerdir acaba?) yazıyorlar. « Gecen haftaya nazaran 15 milyon yeni para da çıkarılmıs. Tasarruf babında ne edebiyat yapılırsa yapılsın, anlaşılıyor ki gerçekte yapılan, altın satmak, para çıkarmak gibi eskiden beri tatbik edilegelen müflis yollardır. Bunların hayatı ucuzlatmak değil, pahalılandırmak yolu olduğunu artık bilmiyen de kalmamıştır.

«TÜRK İŞÇİSİ HAKKINI ARA»

Mevcut kanuni mevzuat ve sendika teşkilâtı işçilerimizin ihtiyaç ve taleplerini ifade ve elde etmelerine pek de müsait olmamasına rağmen, memleketin muhtelif yerlerinde işçi haklarını müdafaa yolunda hareket ler görülmektedir. Memleket iktisadiyatının kötüleşmesi, halk tabakalarının ve işçi sınıfının geçimini da ha güçleştirmiş ve işsizliği arttırmıştır.

Mensucat sanayiindeki buhrana ve işsizliğe daha önce de işaret etmiştik. Bu defa İzmir Pamuklu Mensucat Fabrikası 1200 işçiye yol vermiş ve Bölge çalışma müdürlüğü bu vaziyeti bir lokavt olarak vasıflandırılmıştır. Fabrika üç postadan birini kaldırmış ve ikinci postayı birincinin bittiği zamandan baş latacağına, akşam 7.45'den gecenin 3.45'ine kadar sürmek üzere koymuştru. İşçiler istirahat haklarını ileri sürerek calışmanın 23'de bitecek surette tanzimini istemislerdir. 3 Temmuz günü birinci postada calısan 811 isci öğle yemeği yememisler ve mesai zamanını 15.45 verine 14.45'de tamamlıyarak fabrikadan ayrılmıslardır. İdarece bu bir grev hareketi sayılmıs emniyet ve calışma müdürlüklerine haber verilmiştir. Fabrika duvarlarında « TÜRK İŞÇİSİ HAKKINI ARA » ibaresi yazılı el ilânları görülmüştür. Mensucat sendikası işçileri « İşte biz grev hakkını kanuni haklarımızı ve istirahat haklarımızı kullanmak için istemekteyiz» demişlerdir.

Ankara'daki ekmek, simit ve unlu maddeler sendikası ile motörlü taşıt vasıtaları ve lokanta, otel ve eğlence yerleri işçileri sendikaları fevkalâde bir toplantı yapmışlar ve çalışma başkanlığına sunulmak üzere 11. maddelik müşterek bir dilekçe hazırlamışlardır. Bu maddeler arasında işçilerin sekiz saat çalışması, işçi sigortaları esaslarında değişiklik yapılması, iş elbiselerinin işverenler tarafından temini, garsonların yüzde onları ve işçilerin sınıflandırılmaları meseleleri vardır.

SENDİKALAR SİMDİ DE DEMOKRAT PARTİNİN ELİNE Mİ GEÇECEK?

İstanbul tekstil işçileri sendikası ile Tekel İşçileri sendikasının son günlerde yaptıkları toplantılarda sendikaların birleşmesi mevzuu ortaya atılmıştır. İşçi hareketine birlik ve beraberlik aslında şüphesiz iyi bir şeydir. Ama bugünkü sendikalarda görülen birlik hareketlerinin, sendikaları C.H.P. nin elinden

(Devamı 12 inci sayfada)

Hem suçlu Hem güçlü

Harp kundakçılarının, dünyayı bir ucundan tutuşturmanın verdiği vahşice bir hazla, gazetelerde, radyolarda ve bütün propaganda vasıtalarında bize sırıtır gibi olduklarını görmemek, duymamak mümkün değil. Soğuk harbin bir türlü tatmin edemediği silâh fabrikatörlerini, şehirleri ve köyleri yakılıp yıkılan masum insanların sıcak kanları bakalım doyurabilecek mi?. Şimdiye kadar, barışı korumak için silâhlandıklarını, başkalarını da bu maksatla silâhlandırdıklarını söyliyenlerin şimdi de barışı korumak için harp ettiklerini ileri sürmelerine şaşmamalı. Harp hazırlığı için sebep her zaman uydurulur ve saldırgan daima bir bahane bulur. Hele sömürge soygunculuğu peşinde koşanlar, hür milletleri silâh kuvvetiyle köleleştirmek için «haklı» bahaneler bulmakta hiç bir zaman güçlük çekmediler. Musolini bile Habeşistana, ölüm gaziyle beraber «medeniyet» götürmemişmiydi? Dün Endonezya halkının hürriyet aşkını kanla boğmak için bu memleketi Japon ordusu artıklarından temizlemeği bahane edenler bugün de ayni faciayı daha büyük ölçüde, «hürriyeti» korumak bahanesiyle Korede tekrarlıyorlar. Arada yalnız bir fark var: Endonezya meselesinde saldırgana karşı tesirsiz bir hale sokulan Birleşik Milletler teşkilâtı Kore meselesinde de saldırganın başlıca dayanağı olmuş, bir barış teşkilâtı birdenbire bir harp aleti haline getirilmiştir.

Vaşingtonun çoktanberidir bir Uzak doğu siyaseti «hazırlamakla» meşgul olduğu malumdur. Ajanslar bu haberi sık sık tekrarlamağı âdeta bir vazife edinmişlerdi. Nedense bir türlü «Hazırlanamayan» bu siyasetin Kore hadisesi üzerine bir kaç saat içinde bütün açıklığıyla kendini göstermesi son tecavüzün gerçek mahiyetini aydınlatmaya kâfi bir olaydır. Uzak doğuda gittikçe gelişen ve «tehlikeli» bir şekil alan millî kurtuluş hareketlerini kanla boğmak milli bağımsızlıkları için savaşan milletleri köle halinde tutmak veya köleleştirmek: Emperyalistlerin dünkü üstü kapalı siyasetlerinin hedefi buydu, bugünkü açık tecavüzlerin gayesi de budur. Maskeler atılmıştır, o kadar.

Uzak doğudaki emellerini gerçekleştirmek için emperyalistlerin bir Kore harbine şiddetle ihtiyaçları vardı. Milletler arası hukuk kaidelerini, Birleşik Milletler ana yasasını hiçe sayarak Korede tecavüze geçmek, Uzak doğu memleketlerinin içişlerine müdahaleye karar vermek için Birleşik Milletler teşkilâtının mefluç bir hale gelmesini beklemek ve böyle bir anı seçmek tesadüfi olmasa gerektir.

(Devamı 8 inci sayfada)

Bizde Devletçilik

Nasıl başladı, Nasıl bitti ?

Devletçilik fikri nasıl doğdu?

Yazan: RASİM GÜRHAN

Ne Cumhuriyetin başlangıcında ne de Halk Partisi kurulduğu zaman «Devletçilik» diye bir prensip yoktu. Böyle bir şey düşünülmemişti bile...

Cumhuriyet hükûmeti Osmanlı devrinden kalma liberal ekonomi ile idare edilip gidiyordu: Türkiye sanayici kapitalist memleketlere ham madde satıyor, mukabilinde mamul madde alıyordu. Memleket, Batı sanayiinin bir ham madde kaynağı ve bu sanayiin mamullerini sürdüğü bir pazardı.

Türkiyede yerli ham maddeleri işleyecek bir sanayiin kurulması fikri Türk sermayedarlarınca çok gülünç addedilmekte idi. Netekim, Atatürk, Batı medeniyetinin seviyesine erişmek; askerî saha da kazanılan istiklali iktisat sahasında de vam ettirmek için Türkiyenin sanayileşmesi lâzım geldiği fikrini ileri sürdüğü zaman, o sıralarda Harp Sonu dünyasının fiyat yükselmelerinden faydalanmakta olan Türk sermayedarları onun bu teklifini büyük bir mukavemetle karşılamışlardı. (Birinci İktisat Kongresi zabıtlarına 1937 yılında Atatürkün Meclisteki açılış nutkuna bak.)

Fakat vaktaki 1929 yılında dünya buhranı gelip çattı, ham madde ve toprak mahsulleri dünya piyasalarında para etmez oldu, o zaman ihracat durdu, ve dövizsizlik yüzünden ithalât yapılamaz oldu. Gerek tüccarları, gerek çiftçileri ve gerek Halk Partisini bir düşüncedir aldı. Memlekette iktisadî hayat tamamile durmuş tu, ne yapmalı idi?

Elde kalan mahsulleri sürecek bir pazar lâzımdı. Hariçten mal getirtmek için döviz lâzımdı. Ve nihayet köyde geçinemeyip şehre akın eden köylüye geçim vasıtası lâzımdı.

Dış piyasalar kapalı olduğuna göre Türkiyedeki iktisadî hayatı ancak dahilde yaratılacak bir piyasa ile canlandırmak mümkündü. Başka bir çıkar yol yoktu.

O sıralarda İktisat Vekili olan Celâl Bayar 1933 yılında Başvekâlete verdiği raporda bu zarureti açıkça belirtmişti:

a) *Devam eden umumî buhran* dolayısiyle tatmini gittikçe güçleşen döviz mübayaası,

b) Ham maddelerin dünya piyasalarında gittikçe düşen fiyatları müvacehesinde Türk işçi ve çiftçisine daha kârlı faaliyet sahaları bulmak mülâhazası» dolayısile Türkiyenin sanayileşmesi bir zaruret haline gelmiştir.

Bu sanayii kim kurabilirdi?

Yıllarca ticaret sahasında çalışmış olan hususî sermayeyi, gümrük himayesine, teşviki sanayi kanunlarına rağmen, birdenbire sanayie çevirmek mümkün değildi. Esasen sermayedarlar da Türkiyenin bir sanayi memleketi olabileceğine; olsa dahi, sanayiini devam ettirebileceğine inanıyorlardı. Bütün bunlardan başka hususî sermaye modern bir sanayi kurabilecek teknik bilgiden ve teşkilât kabiliyetinden de mahrumdu.

Yabancı sermayeye gelince: Batı sermayedarları dünyada süren iktisadî buhran yüzünden hariçteki sermaye yatırımlarını dahi tasfiye ederken, onlardan bir yardım beklemek hayal olurdu. Kaldı ki, İstiklâl savaşından henüz çıkmış olan Türk milletinin hafızasında yabancı sermayenin memleket bünyesinde açtığı yaraların hatırası henüz tap taze yaşıyordu ve memleket umumî efkârı yabancı sermayeden şiddetle nefret etmekte idi.

Ortada kala kala Devlet sermayesi kalmıştı. Büyük bir sanayi için lâzım olan teşkilâtı ancak o kurabilir, sermaye ve teknik elemanlarını ancak o temin edebilirdi.

Hülâsa Türkiyede bir sanayiin kurulması katî olarak kabul edildikten sonra bunun devlet tarafından yapılması zarurî idi. C.H.P. de bu zaruret karşısında **Devletçiliği bir iktisadî politika olarak kabul etmek** zorunda kaldı.

«Zorunda kaldı» diyoruz. Çünkü H. Partisi bu prensibe nazarî ve mantıkî bir düşünce neticesi varmış değildi. Hâdiseler bu prensibi ona zorla kabul ettirmişti. Binaenaleyh Halk Partisinin «devletçiliği» esasında bir prensip değil, olsa olsa iktisadî bir tedbirdi, hem de muvakkat bir tedbir..

C.H.P. nin 1934 yılında topladığı Ali İktisat Meclisi raporunda aynen şöyle deniyordu:

«Hiç bir zaman hatırdan çıkarılmamalıdır ki, devletin burada bizzat sanayiciliğe tevessül etmesi zaruret neticesi ve muvakkattir ve devlet büyük sanayi işlerinde sermayeyi ve tekniği bidayeten bir leştirmek hususunda mutavassıt bir rol sahibidir.

«Bu sebeple halkın kuruluş teşebbüslerine iştirakleri mümkün olduğu kadar teshil olunmalı ve teessüs kökleşip de muayyen bir kâr temin etmeğe başladığı ve halkın iktisadî refahı müsait olduğu zaman bu tesisler ilk fırsatta hususî müteşebbislere ve halka mal edilmelidir.»

Devlet Sanayii Kuruluyor..

1934 yılında devlet sanayiinin kurulmasına başlandı. Her sene bütçeden ayrılan 6 milyon lira bu iş için harcanıyordu.

Devlet fabrikaları bir taraftan yükselirken diğer taraftan şahıs sermayesi de gelişip büyüdü. Evvelâ bu bahsettiğimiz fabrikaların inşaatını taahhüt eden müteahhitler milyonlar kazandılar. Fabrikaların makine tesisatını getirten ithalât komisyoncuları büyük kârlar temin ettiler. Fakat en mühimmi: Bilhassa ihracatçılar, Almanyadan getirtilen makinaların bedelini ödemek üzere bu memlekete yapılan ihracat sayesinde, buhran yüzünden ellerinde kalan malları -hem de yüksek fiatlarla- satmak fırsatını buldular.

(Devamı 11 inci sayfada)

SANATTA MUHTEVA ve ŞEKİL MESELESİ

Bazı ateşli genç şairlerde şiir yazmak için büyük harflerle hürriyetten, kavgadan, kardeşlikten mücerret formüllerle bahsetmek yeter gibi bir hal seziliyor.

Bugünün sanat eserlerini değerlendirirken, ilerilik, gerilik ölçüsü haklı olarak başta geliyor. Mutlak güzelin peşinde olanlar feryadı basıyorlar : «Meselâ şu mısralara bakın, diyorlar, mânası anlaşılmıyor, anlaşılmıyor amma; güzel şiir doğrusu...» Öte yandan, bazı ateşli genç şairlerde şiir yazmak için büyük harflerle Hürriyet'ten, Kavga'dan, Kardeşlikten mücerret formüllerle bahsetmek yetermiş gibi bir hal seziliyor.

Sanatta, muhteva mı, şekil mi? meselesi yoktur. Birbirine bağlı olarak hem muhteva, hem şekil meselesi vardır. Büyük sanat eseri yarına mal olabilendir. (Her sanatkâr böyle eser vermek ister, yani mahallî sınırları ve eserini aşmak ister) Bu vasıfta olan eserler ise bu günün gerçeklerini doğru olarak ifade edebilen ve bizleri yarına yönelten eserlerdir. Bunun için sanat eserlerinin değerlendirilmesinde ilerilik — gerilik ölçüsü başta gelir. Ama sanatkârın, bugünün gerçeklerini ve yarına gidişini doğru olarak görüp kavrıyabilmesi kâfi gelmez. Okuyucularına, dinleyicilerine veya seyircilerine de — sanat koluna göre — kendi görüp kavradıklarını gösterebilmesi, anlatabilmesi lâzımdır. Biz de sanatkârla birlikte onun geçirdiği tecrübeleri geçirebilmeliyiz Bu ise eserin şekline bağlıdır Muhteva, sanatkârın ifade etmek istediği şey, şekil de ifade etme vasıtasıdır. Biz okuyucular, muhtevanın büyüklüğüne güzelliğine, doğruluğuna ancak sanatkârın kullandığı şekillerdeki ustalığı sayesinde varabiliriz. Şekil sanatkârı okuyucusuna, seyircisine, dinleyicisine bağlıyan yoldur.

Bunun için şekil muhtevaya göre değişir. Yeni bir muhteva ile ortaya çıkan sanatkâr mutlaka yeni şekiller yaratır. Muhteva'dan anladığımız mâna, sadece, yukarıda materyel diye bahsettiğimiz şey değildir. Fakat sanatkârın muayyen bir görüş ve düşünüş noktasının, fikir sisteminin yeni oluşu demektir. Yeni fikirler, yeni görüşler ise onları en iyi ifade edecek şekilleri yaratırlar. Muhteva ile şekil arasında bir bağlılık, uygunluk vardır. Kuvvetli, başarılı sanat eserlerinde muhteva ile şekil birbirine mezc olmuştur. Şiiri okurken, tabloyu seyrederken duyduğumuz hislerin, heyecanın ne kadarı muhtevadan geliyor ne kadarı şekilden, ayırt edemeyiz. Yalnız renk ve çizgi kompozisyonu olarak güzel denilen tablo, yalnız «söz musikisi» olarak beğenilen şiir, asla büyük bir sanat eseri, yani dünya çapında ve yarına mal olacak eserler olamazlar. Bir sürü izm'lerle meydana çıkıp bir nesil geçmeden adı sanı unutulan resimdeki cereyanlar, daha şimdiden ancak edebiyat tarihçilerini meşgul eden, mânasız, şekilden ibaret mısra yığınları, bu hakikatin hazin, sessiz şahitleridirler.

Nazım'da bilhassa son eserlerinde, muhteva ve şekil birbiriyle kaynaşmıştır. Bu şiirlerin dili konunun gelişmesine göre değişir, mısraların melodisi değişir, ritmi değişir. Sanatkâr, muhteva ile şekli birbirine kaynaştırdığı içindir ki, artık konuşma ve yazı dilimizde kullandığımız, eski, köhne saydığımız kelimeleri, terkipleri onun şiirlerinde hiç yadırgamadan okuruz. Yadırgamak şöyle dursun, onların ne kadar yerinde kullanıldıklarına hayran oluyor, değiştirilmiyeceklerini kabul ediyoruz. Niçin mi? Çünkü şekille muhteva arasında tam bir uygunluk var. Nâzım, «Âli Osman»ın ülkesinden, sarayından bahsederken aruz edasiyle yazar, ağdalı terkipler, eskimiş kelimeler kullanır. Böylelikle çizdiği tablo gözlerimizin önünde canlanır, o havayı koklar gibi oluruz. Ama Antepli halk kahramanını anlatırken kullandığı halk tekerlemeleri, halk dili çeşnisini verir.

Kullandığı şekil, portresini çizdiği kahramanın şahsiyetini canlandırmağa yardım eder. Muhteva ile şekil arasındaki bu kaynaşmadan dolayıdır ki Nâzım'da aruzu hatırlatan ağdalı terkipleri hiç yadırgamıyoruz ve bu eski şekil kırıntılarına rağmen, şiiri biz de, muhteva itibariyle olduğu kadar şekil itibariyle de taptaze bir tesir yapıyor.

Hasılı «serbest nazım» ın hiç te sere·t olmadığını, bilâkis, vezin ve kafiye gibi hazır kalıpların yardımından faydalanmadığı için şeklin muhtevaya ve konunun gelişmesi ne çok daha hassas olmak zorunda bulunduğunu Nâzım'ın şiirlerinde görüyoruz. Serbest nazım, nesir satırlarının kırpılıp alt alta sıralanması imiş gibi kaleme sarılanlar Nâzım'ı incelesinler.

H. Sezener

İzmir'den Akdenize dökülen ve yakında Bombay'dan Hind Denizine dökülecek olan emperyalizmin şarkı saran duvarı hakkında yazılmıştır.

O duvar
İkinci bir Balkan gibi yükseliyor Balkanda
O duvar.
O duvar, o duvar..
O duvarın dibinde
Bizimkiler kurşunlanıyorlar.....!

O duvar
Kadar
Uzun bir destanı var,
o duvarın dibinde her bir karış yerin,
O duvarın dibinde ölenlerin
Koparıyorlar erkekliğini
Gençlik aşısı yapmak için
milyonerlerin
kibrit çöpünden frengili iskeletlerine!

Milyonerler
Gömülüp orospuların etlerine
Bir radyo - konser gibi dinliyorlar:
o duvarın dibinde verilen
Kurşun sesiyle yere serilen
İdam emirlerini!

O duvar,
o duvarın dibinde seferberlik var.
1914 den daha büyük
daha mel'un
bir seferberlik..

Karanlıklar
güneş altında nasıl kaçarsa bir deliğe.
koşuyor emperyalistler

bu seferberliğe:..

Britanya dretnotlarının cemiyeti akvamı,
beyaz e/divenleri barut kokan diplomat,
Çürümüş insan eti müstahsili
emperyalist Jeneral,

II inci Enternasyonal;
Zehirli çiçeklerini toplamak için
«Din» in

Toprağını gübreliyen, kazan,
Eserlerini banknotlara yazan
filozof,

permanganatın âşıkı şair,
ölüm şuaı satan kimyager,
hepsi seferber

seferber
o duvarın bayrağı altında..

O duvar ,
o duvar, o duvar.
O duvarın dibinde
bizimkiler kurşunlanıyorlar...

NÂZIM HİKMET

Barış Davamız

Barış cephemiz emperyalist saldırmaya karşı, doların ve atomun baskısına karşı memleketimizi ve halkımızı koruma cephesidir. Barış davamız, milletçe ve insanca yaşama davamızdır. Barış parolası dostumuzu ve düşmanımızı ayıran mihenk taşıdır.

Çalışkan, namuslu halkımızın menfaatiyle bir avuç azınlığın çıkarı bugün, bir defa daha karşılıklı iki uzlaşmaz cephe halinde keskinleşip ortaya çıkmış bulunuyor. Her zaman olduğu gibi bugün de halkımızın, milletimizin menfaati dünyadaki ileri kuvvetlerin yanında, bir avuç azınlığın çıkarı ise kara kuvvetlerin peşindedir. Bu iki barışmaz menfaat, iki barışmaz parola etrafında toplanıyor: Halkımızın safındaki parola barış, düşmanlarının safındaki parola savaştır.

Bütün dünya halklarının, el ele vererek, ikinci dünya savaşı sonunda ortaya koyduğu zaferin büyüklüğü halkın her kazancına düşman zümreleri telâşa düşürdü. Bu haklar uzun, kanlı bir mücadeleden acı derslerle, tecrübelerle çıkıyorlar ve bu kazançlariyle ekmeklerine, hürriyetlerine, barışlarına kasteden bir sosyal düzeni yıkıp geçimli hür, barışlı bir dünya yaratmıya hazırlanıyorlardı. Halbuki ikinci dünya savaşını açanların hesapları hiç de böyle değildi. Onlar, halk düşmanlığıyle başlattıkları bir savaşı gene halklara düşman bir zaferle bitirmek hevesindeydiler. İlk açık oyunlarını faşizmin tasfiyesi sırasında gördük. İnsanlığın bu belâsını, bir kaç sinir hastasının azgınlığı gibi göstermeğe, onun gerçek sebeplerini, toplumdaki temellerini örtbas etmeğe çalışıyorlardı. Temellere dokunmak şöyle dursun, insanlığa karşı binlerce cinayet işlemiş kimseleri bir kardeş titizliği ile korudular, barışa, kara kuvvetlerden imkân nispetinde az zayiat vererek, halkın kaybıyla kazançlar sağlıyarak geçmek yolunu tuttular.

Fakat onları bu geçiş de memnun etmedi; her şeye rağmen barış onlar için büyük tehlikelerle doluydu. Barış demek, halk yığınlarının, uğrunda kan döktükleri, bir çok istekleri ortaya atmaları demekti. Barış demek, emperyalist halk düşmanlarının, sayesinde yaşadıkları sosyal sistemin, fazla istihsal, kitlelerin alım kabiliyetlerinin düşmesi, pazarların daralması, işsizlik, iflâslar v.s. gibi, bünye dertlerini açığa vurması demekti. Barış demek, kitlelerin açlık, sefalet, hürriyetsizlik, işsizlik tanımıyan br sosyal düzeni gerçekleştirmeğe yönelmeleri demekti. Barış demek halk düşmanlarına ölüm demekti. Barış içinde işleyen zaman, bu zümreyi ölüme, gittikçe artan bir hızla götürüyordu. Emperyalist dünya, canını kurtaracak tek çıkar yol görüyordu: Savaş yolu. Böyle bir dünya savaşı, hesaplarınca, daha nice nice sayılmıyacak kârlarla doluydu. Ellerindeki bütün imkânlarla derhal harekete geçtiler. Gazeteleri, radyoları, sinemaları, ajanları, savaş çıkarmak hususunda tecrübeli diplomatlariyle, silâhları, atom edebiyatlarıle tarihin tanıdığı en büyük yalan, iftira, hiyle ve baskı kampanyasını yaratmağa koyuldular.

İkinci dünya savaşı Japonya, Almanya, İtalya gibi emperyalistleri takattan düşürmüş, İngiltere ve Fransayı zayıflatmış ve savaştan büyük vurgunlarla çıkan Amerikan emperyalizmini elebaşı haline getirmişti. Emperyalist dünyanın istediği harbe sürüklenebilecek kurban milletler bloku, böylece, savaştan yaralı çıkmış veya geri kalmış ülkelere Marşal plânı, Truman doktrini isimli iblisane yardım hileleriyle girmiş olan Amerikan emperyalizminin elleri altında, silâhları altında ortaya çıktı.

Bugün görünüşte istedikleri olmuş gibidir. Fakat gerçekte bu kampanya, savaş tacir ve esnafının umduğu tam başarılı neticeyi vermemiştir. Bir defa bu blok, emperyalist hırlaşma ve çatışmalardan doğan çatlaklarla, hattâ uçurumlarla doludur. Meselâ İngiliz ve Amerikan emperyalistlerinin Ren havazsından Hindistana, Orta şark petrollerinden Birmanyaya kadar her yerde, her adımda burun buruna gelmeleri gibi. Sonra müstemleke, yarı müstemleke işkencesine artık tahammülleri kalmamış halkların, varlıklarını müdafaaya azmetmiş olmaları bu bloku temellerinden sarsmaktadır. Uzak şarktan, emperyalist politikanın iflâsına dair gelen haberler bunu gösterir. Nihayet hilekâr diplomatların hüneriyle kurulan bu blokun savaş politikası hiç bir memlekette halk yığınları tarafından hoş karşılanmamıştır. Çekilen bunca acılardan sonra halk, kendine karşı kullanılan bu silâhı tez tanımış, yalanları yutmamıştır. Stokholm çağrısına gösterdiği rağbet ve alâkanın manası da budur.

Bugün bütün dünyada halklar tek bir dava etrafında toplanıyorlar: Barış davası. Atomun ve diğer savaş silâhlarının bugünkü korkunç tahrip kabiliyeti karşısında halkın bu davası, medeniyeti, insan neslini tamiri kabil olmıyan bir tahripten kurtarma davasıdır. Halkın bu insanca davası karşısında düşmanlarının, emperyalist dünyanın tuttuğu yol, kendi çıkarları, kirli hesapları uğruna insan oğlunun bir tarih boyunca kazandığı bütün iyi şeyleri yok etme yoludur, ilme, sanata, medeniyete, insan oğluna düşmanlık yoludur, savaş yoludur.

Anglo - Amerikan emperyalist dünya, bin bir diplomatik marifetle tarihin en büyük tecavüz kampını kurarken plânlarında memleketimize de, stratejik durumumuz, talana elverişli yer altı, yer üstü servetlerimiz, soyguna müsait halk kitlelerimizle uygun bir yer vermekte kusur etmedi.

Birinci dünya savaşından sonra halkımız emperyalist dünyaya karşı başarılı bir millî kurtuluş mücadelesiyle yabancı sermayeye kapılarını kapamış, millî bir ekonomi yaratmıya, bir inkılâp gerçekleştirmeğe koyulmuştu. Halk kitlelerimizin şahlanmış millî gücü karşısında açıktan açığa hücuma geçmekten ağızları yanan yerli kara kuvvetler bir an için sinmişler, fakat daha karanlık yollardan hulûl politikasiyle halkımızın bütün kazançlarını arkadan vurmak, çürütmek, yıkmak yolunu tutmuşlardı. Faşist istilâ sınırlarımıza dayandığı vakit memlekette kara kuvvetler diledikleri yerleri ellerine geçirmiş vaziyetteydiler. Halkımızın millî menfaatlerine karşı faşist memleketlerle menfaat birliği olan ticaret burjuvazisinin toprak ağalarının, hilekâr, müteahhitlerin vurguncu ve kara borsacıların, kodaman memurların çıkarlarının koruyucusu olarak ırkçı ve bölgeci bir zümre başa oturmuştu ve kendilerini sınırlarımıza gelenlerle hısım akraba sayıyorlardı. Tabiatiyle memleketimizi faşist emperyalizmin kuyruğuna bağlamakta tereddüt etmediler. İkinci dünya savaşı yıllarında bu zümrelerin halkımıza nasıl kan kusturduklarını biliyoruz.

Fakat savaş hiç de beklemedikleri şekilde bitince, bu zümreler, önce bir şaşkınlık devresi geçirdiler, sonra savaştan zarar görmüş veya geri kalmış bütün ülkelere Marşal plânı, Truman doktrini isimli yardım maskesiyle sokulup bu memleketleri, yerli ortaklariyle, soymıya koyulan ve bütün dünyadaki kara kuvvetlerin yeni efendisi kesilen Amerikan emperyalizminin eteğine sarılmakta gecikmediler. Ondan sonra ne oyunlar oynadığını hep gördük. Milletimizin çektiklerini ömründe umursamamış zümreler yeni şartlara göre başka başka partiler kılığına girerek halk kitlelerinin ıstıraplarından doğan derin hoşnutsuzluk ve muhalefet duygusunu istismar edip iktidar koltuğunu ele geçirmek için itişmeğe ve halkımızı aldatıp oyalamağa başladılar. Bu devir, aynı zamanda yerli kara kuvvetleri yeni efendilerine, Anglo-Amerikan emperyalizmine daha çok yaranmak, daha iyi hizmet etmek için birbirleriyle yarışmaları devri oldu. Ve bu karışık maçın neticesinde bugünkü demokrat parti iktidarı doğdu.

Bugün iktidarın programından ve sözlerinden anlıyoruz ki halkımızın imllî kurtuluş savaşından sonra elde ettiklerinin tam tasfiyesine girişiliyor. Gümrük duvarlarının kalkacağı, rekabet, serbest ticaret ve kâr sistemine gidileceği ilân ediliyor. Yerli sermayeye serbest iş sahalarının açılacağı söyleniyor, yabancı sermayenin «Memleketimizi kalkındırmak için» gelmesine mani olan hususlar yok ediliyor. Yani ticaret ve sanayide kurt emperyalist dünyaya karşı bizi, cılız imkânlarımızla, yarışa sokuyorlar. Bu yeni devrin meyvelerini milletçe devşirmeğe başladık bile... Adananın pamuğu, Bursanın ipeği, bütün dokuma endüstrisi, naylonun, sun'î ipeğin, yabancı sanayiin piyasaya döktüğü bütün mamul maddelerin hücumu karşısında eli böğründe bekliyor. Tütünümüze, üzümümüze, pamuğumuza ve daha bir çok ihracat maddelerimize dünya piyasaları, rakiplerimizin kudretiyle, şimdiden kapanmıştır. Vaktiyle emperyalist Amerikaya hayranlıkla malûl olan bir çok kimseler, biraz geç de olsa, bu gün yavaş yavaş hakikati anlamağa başlıyorlar. Artık gafiller, serbest ticaret sahasındaki bu centilmen rakiplerimizin, Virjinya tütününü Alman piyasasına yerleştirmek için Türk tütününü askerî ve siyasî baskıyla kovacak kadar müdahaleci, bize yolcu gemileri satarken, ilerdeki bir rekabet imkânını peşinen önlemek için, «Atlantikte sefer yapmamak» şartını koyacak kadar hesabî, biz dost müşterilerini çürük ve pahalı gemilerle kazıklayacak kadar hilekâr olduğunu acı acı görüyorlar.

Demokrat parti hükûmeti devlet işletmelerinden, hem de en çok kâr getirenlerini, hususî sermayeye devredeceğini söylüyor. Yani, harp yıllarında C. H. P. hükûmetlerinin halka düşman, kendilerine şefkatli siyasetiyle beslenip vurgunla, kara borsayla, devlet taahhütlerindeki yağmayla, malî dalaverelerle semiren talancı unsurlar şimdi de Demokrat partiyle yeni bir lûtfa mazhar oluyorlar ve halkımızın çeyrek asırlık kanı, göz yaşı, alın teri bahasına kurduğu kârlı işletmelere, emperyalist yabancı sermayenin ortakçısı olarak, konmağa hazırlanıyorlar.

Yer altı ve yer üstü servetlerimizi sömürecek olan bu talancı cephe halkımıza, milletimi-

(Devamı 11 inci sayfada)

DÜNYA MİLLETLERİ

Dünya milletlerinin barışın kurulması yolundaki faaliyetleri

Dünya Barış Taraftarları Kongre Komitesi Sekreterliği bildiriyor :

Dünya Barış Taraftarları Komitesi, 1 Haziran 1950 Londra toplantısında ikinci Dünya Kongresinin önümüzdeki ekim ayında Cenovada toplanmasını kararlaştırmıştı. İtalya Dış işleri Bakanı Sforza, İtalya hükûmetinin kongreye gelecek delegelere İtalyaya giriş vizesi vermiyeceğini bildirmiştir. Barış ve hürriyete candan bağlı olan İtalyan hükûmetinin böyle bir karar almasını Dünya Komitesi sekreterliği teessüfle karşılar ve bu kararın dünya barışına aykırı olduğunu ilân eder.

Bundan dolayı sekreterlik, Dünya Komitesinden aldığı talimat üzerine İkinci Dünya Kongresinin önümüzdeki ekim ayının 16 sından 21 ine kadar Polonyada toplanabilmesi için lüzumlu hazırlıkların yapılmasını barış taraftarları Polonya Komitesinden istemeğe karar vermiştir.

Barış ve Hürriyet Mücahitlerinin daimî Millî Komisyonu (Fransa)

Kore hâdiseleri hakkında Başkan Truman'a ağaşıda hülâsasını verdiğimiz bir protesto mektubu göndermiştir :

« Bütün Fransız basını Singman Ri hükûmetinin kanunsuz olarak iktidarı ele geçirdiğini biliyor. Bundan dolayı bu hükûmetin diktatoryasını devam ettirebilmek için harbi tahrik etmekten başka bir çaresi yoktu.

« Barış ve Hürriyet Mücahitleri, bilhassa şu noktayı belirtmek isterler : Amerikan müşahitlerinin tahkikatında bile Sovyet hükûmetinin doğrudan doğruya veya dolayısiyle bugünkü anlaşmazlığa iştirak ettiği yolunda en ufak bir delil gösterilememiştir. Halbuki Amerikan hükûmeti Milletlerarası kaideleri ayaklar altına alarak hiç şüphesiz Kore halkının mümessili olarak kabul edilemiyecek bir hükûmetin lehinde vaziyet almıştır. Bunun neticesi olarak Barış Mücahitleri Milletlerarası hukukun Birleşik Devletler hükûmeti tarafından ihlâl edildiğini ilân eder, memleket ve dünya halk oyunun dikkatini, dünya barışını ve Birleşmiş Milletler Teşkilâtının otoritesini ve hattâ mevcudiyetini tehlikeye sokacak bu müdahale üzerine çeker.

İsveç Barış Komitesi, Amerikanın Kore'ye müdahale ettiği ayni gün bütün İsveç Barış Taraftarlarına hitaben aşağıdaki tebliği neşretmiştir :

« Kore'de, Çinde, Filipinlerde ve Viet - Nam da halkların millî kurtuluş hareketlerine karşı askerî müdahale yapılması hususunda başkan Truman tarafından verilen emir bütün dünya barışını tehdit eden bir harbe doğru gidildiğini gösterir. Şimdiden bu harpte atom bombasının kullanılmasını istiyen birtakım sesler yükselmeğe başlamıştır.

« Harp kışkırtıcıları barışın bir an evvel kurtulmasını istiyen halkların müşterek iradeleriyle durdurulmalıdır.»

Atom Silâhının yasak edilmesi için açılan Kampanya.

Birmanyada

Stokholm çağrısını imzalayanlar arasında bir çok parlamento azası ve Birmanyada millî hareketin mânevi babası budist rahip Thakin Koe Daw Hmaing de bulunmaktadır.

Chank petrol sahalarında, sanayi mıntıkalarında, gümüş madenlerinde yeniden birçok barış komiteleri kurulmuştur. Yalnız Rangoon mıntıkasında 50 den fazla teşebbüs yapılmıştır.

Millî Kongresini 17 haziranda 850 delege ile yapan Birmanya Barış Taraftarları millî Komitesi bugüne kadar yapılan imza kampanyasının neticesini 2.000.000 imza olarak tesbit etmiştir.

Japonyada :

Hokkaide'den Kagoşima'ya kadar memleketin her tarafında Stokholm çağrısı altına imza toplama kampanyası bütün hızıyla devam ediyor.

Birçok Japon teşekküllerinin bu hususta elde ettikleri neticeler :

Osaka'da	240.432 imza
Kyoto'da	150.000 imza
Japonya Yüksek tahsil talebeleri birliği	16.793 İmza
Otomobil Sanayii İşçileri Sendikası	20.000 imza

(Devamı 8 inci sayfada)

Amerikan hal

Son birkaç hafta zarfında, Birleşik Devletlerdeki Barış hareketi çok ehemmiyet kesbetmiştir. Bütün faaliyet sahalarındaki teşebbüsler gitgide artmaktadır. Fakat yine de, mevcut muhtelif ferdî teşekküllerin gösterdikleri gayretlerin idare birliğinde bazı eksiklikler mevcuttur. Buna sebeb ,bu teşekküllerin çok mütenevvi ve memleketin çok geniş oluşundandır. Bu gayretlerin temerküz edilmesi ve birleştirilmesi artık zarurî bir hal almıştır. Bu, gelecek günlerde, esaslı neticeler vermelidir. Zira, barış dâvası için geniş bir halk oyu kazanmış bulunmaktadır.

İLK MERHALE:

1 — Mühim miktarda ilim adamı, din adamı ve diğer entellektüeller, barış taraftarlığı yapmaktadır.

— 1950 Ocak ayında, bu insanların 1148 i, atom bombası aleyhine olan bir petisyonu imza etmiştir.

—1950, 5 Şubatında, 28 Eyaletin 158 tanınmış şahsiyeti, silâhlanma yarışına son vermek için Başkan Trumana müracaat etmiştir.

— 13 Şubatta, Sanatlar, ilimler ve Meslekler mevzuu Millî Konseyinin idaresi altında, Nevyorkta, hidrojen bombasının yasak edilmesi için büyük bir toplantı yapılmıştır. (Bunların arasında Dr. Lums Panling, Philip Morrison, Thomas Mann vardır).

—Bundan sonraki hafta, Dünya Kongresi Komitesinin Kongreye barış tekliflerinde bulunacak olan yabancı memleketlerdeki şahsiyetler için bir karşılama komitesi kurulmuştur.

2 — Yarım — Asır Barış Konferansı:

1950 yılı Bahar başlangıcında, «Barışa Çareler Bulma Komitesi», Miss Emiliy Greene Balchve ve Bishop İ. J. Walls'un başkanlığında, «Yarım - Asır Barış Konferansı» için bir çağrı hazırlanmışlardır. Bu hareket derhal barış kampanyası açan bir çok protestan ve Musevi Kilise adamları tarafından desteklenmiştir. Konferans son olarak, 29 - 30 Mayısta yapılmış ve buna 35 eyaletten 7 bin delege iştirak etmiştir.

Yarım — Asır Barış Konferansının Hareket Programı Aşağıdaki Mühim Noktaları ihtiva etmektedir:

1) Mahallî teşkilâtların başlıca faaliyetleri, atom harbine mani olmak ve barış anlaşmaları yapmak için Beynelmilel Kızıl Haçın kararlarını yaymak olacaktır. (Amerikan Kızıl Haçının yaptığı bazı bazı siyasî hareketleri desteklemekle alâkası olmadığına işaret edilmiştir).

2) Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Trygve Lie'yi desteklemek için, mahalli barış gruplarından bir millî delege, Mr. Trygve Lie'nin barış teşebbüslerini desteklemek gayesi ile «Amerikanın Barış Sesini» Birleşmiş Milletlerin Genel Asamblesi Eylül açılışına getirecektir.

3) Parti farkı gözetmeden, gelecek Kasım seçimlerindeki bütün senato ve kongre namzetleri, mahallî barış grupları tarafından ziyaret edilerek Amerikan Sovyet anlaşması için bunlardan imza alınacaktır.

4) Harp düşüncesinin bütün tezahürlerine, veya harbin kaçınılmaz olduğu fikrine neşriyatta, toplantılarda veya mekteplerde rasgelinirse cevaplandırılacak ve bununla mücadele edilecektir.

3. Tanınmış Şahsiyetler ve Teşekküller Atom Bombasına Karşı Koyuyorlar:

Sayalım: 30 milyon protestanı temsil eden Hıristiyan kiliseleri Federal Konseyi İcra Komitesi, 17 protestan teşekkülü temsil eden 500 delege - Üniterien Kilisesi Müttefiki 60 ıncı

BARIŞI SAVUNUYOR!

..kı barış istiyor

Asamblesi - Metodist Kilisesi. Nevyork Doğu senelik Konferansı - Presbiterin Kilisesi Genel Asamblesi - Evanjelist ve Reform Kilisesi Kuzey Meclisi - Nevyorktaki Katolik vergi verenler,

4. İşçi Sınıfı Bölgelerinde Barış Hareketi:

İşçilerin Barış Konferansı Şubat 1950 de Şikagoda yapıldı ve programı, atom bombasının kanun dışı edilmesi ve rejiyonel ve mahallî teşkilâtların kurulmasını ihtiva etmekteydi. Konferans yine 12 Nisanda toplandı ve bomba aleyhine 100 bin imza toplandığını tesbit etti. Buraya bağlı her teşekkül kendihaklarına sahip üyedir. Bu prensip üzerinden hareket ederek. 500.00 işçilik teşekkül yaz esnasında milyonlarca imza toplamayı iş edinmiştir. Bu teşkilâtların üç tanesi Stokholm Çağrısını kabul etmiştir.

Newyorkta 25 Şubatta Birleşmiş İşçi ve Halk Komitesinin 1 Mayıs Bayramı için yaptığı ve AFL ve CIO Birliklerinden, mutasarrıflardan ve diğer teşekküllerden gelen binden fazla delegenin iştirak ettiği konferansta alınan belli başlı kararlar, atom bombasına ve III. dünya harp hazırlıklarına karşı koymaktır.

19 Mayısta, Birleşmiş Ofisler ve Profesyonel İşçiler Birliği Millî Kongresi, atom bombasının menedilmesine taraftar olduğunu ilân etmiştir.

(Detroit) Kızıl Nehir, Ford fabrikaları işçileri ayni şekilde kendi fikirlerini açıklamışlardır. Bunlar, kendi mecmuaları «Ford'un Hakikatler» nde neşredilmiştir.

Millî İşçiler Barış Konferansı 500 bin imza toplamak gayesiyle harekete geçmiştir. Bu faal kampanya otomobil ve deri işçilerinin idaresi altındadır.

Newyork Madison Square Garden da 20 mayısta Beynelmilel İşçi Talimatı (165 bin üye) Stokholm çağrısını kabul etti.

5. Çiftçiler:

Denver, Koleradoda 5—8 Martta Millî Çiftçiler Birliği Kongresi aşağıdaki petisyonu kabul etmiş ve Glenn Talbott, Kuzey Dakota Başkanı tarafından Başkan Trumana verilmiştir.

«İstikbalimizi hidrojen bombasının veya herhangi bir bombanın emrine koyamayız ve harbin kaçınılmaz olduğu fikrini kabul edemeyiz. Biz kukla değiliz. Barış dünyası içinde ayakta durabilir ve yürüyüp, vekar içinde yaşıyabiliriz.»

6. Henry Wallace ve Progresif Parti Kampanyayı Destekliyor:

1950. 22 Nisan nutkunda Henry Wallace. doğu ve batı arasında 20 senelik bir barış programı teklif etti. Atom bombasının menedilmesine taraftar olduğunu ilân etmiştir. Ve bilhassa Stackholm Çağrısının ikinci maddesini ele almıştır.

Bunu ilâveten Progresif Parti, Beynelmilel Kızıl Haçın Çağrısını kabul etmiştir.

7. Binlerce Değişik Teşkilât:

Amerikadaki barış hareketi bir sürü teşkilât tarafından desteklenmektedir. Zenci Hareketinin ekseriyeti (nüfusun yüz de 9 u), ve yine kadınlar grubunun (Barış için çalışan küçük kadınlar, Filâdelfia Kadınları), Gençlik Grupları (Filâdelfia Gençliği, barış için 1 milyon imza toplamayı gaye edinmiştir): Popüler Teşkilâtlar (Massachusetts Faaliyet Komitesi - Denver Vatandaşlar Komitesi - Maryland Komitesi) bunu desteklemek tedir. Nihayet, kampanyayı santralize etmek birleştirmek için Nisanın 3 ünde Newyorkta, Barış haberler Merkezi diye anılan bir teşkilât kurulmuştur.

Zenci Afrikasında tamtam en hücra köyleri Stokholm çağrısını imzaya çağırıyor

Bay Ouezzin Coulibaly tarafından Frèderic Joliot - Curie'ye gönderilen bir mektubu neşrediyoruz. Bu mektup büyük âlime karşı heyecan verici bir hürmeti ifade ederken, ayni zamanda Afrika halkının derin barış arzusunu beliğ surette gösteriyor.

Tamtamın köyden köye ilân ettiği mitinglere katılmak üzere zenci köylülerin ormanlar ve dağlar arasından 20 — 30 km. yi yaya olarak aştıkları nadir değildir. Bazan binlerce köylüyü toplayan bu içtimalar da — 28 mayısta yukarı Volta'da Bo bodioulasso mitingi 10.000 den fazla insan toplamıştı. — Stokholm çağrısının mânası ve imzanın ehemmiyeti 3—4 lehçede izah ediliyor.

Çok defa hemen oracıkta teşekkül ediveren bir rey bürosu Stokholm çağrısını imzalamak istiyenlerin hepsinin isim ve imzalarını toplar.

Ahalinin % 90 ı okur yazar olmadığından, ekseriya herkes bültenini parmağını basarak imzalıyor. Bütün bir ailenin işaretlerini taşıyan bültenlerde baş parmak babaya, şahadet parmağı anne ve çocuklara, bütün bir el ayası da yeni doğan çocuğa aittir.

Köyler ve kabileler, köyün ve kabilenin ismini taşıyan ve çağrıyı imzalıyanların adedi kadar çeteleyi havi Hint kamışından bastonlar yaparak Dünya Komitesine gönderiyorlar.

Başka yerlerde imzalar istidalara liste'lere toplanıyor. Şehirlerde, meselâ Dakar'da mahalle ve binalarda kampanya pek geniş bir şekilde kapı kapı dolaşmak şeklinde gelişiyor.

Ouezzin Courbayl'dan Frèderi c Joliot-Curie'ye mektup
Ketekre Bonikro 25/5/950
Azizim Joliot

Şayet mektubum, size değil, Fransanın, Fransız Birliğinin ve bütün dünyanın üstüne çöken felâkete karşı duyduğum teessürü ulaştırma için geç varırsa, beni mazur görünüz. Bu mektubun uzaktan geldiğini anlayınca gecikmesine şaşmıyacaksınız. Bir dağın eteğinde kaybolmuş küçük bir köyde, Cote d' Ivoire olayları esnasında, 11 şubat 1950 de yakılan, yağma ve katliâm edilen bir köyde yazılmış olan bu mektup, ormanın nihayetinden yola çıkıyor. Evvelâ patikaları takip edecek, nihayetsiz akaju kütüklerinin etrafını dolaşacak, sonra ormanın içinden geçen yegâne büyük yolu takip edecek ve nihayet, şayet idarî sansürün adamları bir kere olsun Afrika insanının sesini boğmamağa razı olurlarsa, tayyareye binecek. O, münasip bir zamanda, başka bir çok kimselerin azlinizi büyük sayıda insanlar için ne demek olduğunu size benden daha iyi ifade etmiş olacakları zaman, elinize varacak.

Sizi azletmeği kabul ederken Fransız hükûmeti gayet iyi biliyor ki şerefinize ve vaktiyle bizzat tebcil ettiği vatanperverliğinize zarar veremez. Biliyor ki Pasteur ve Langevin'in isimleri için olduğu gibi, sizin isminiz de şimdi bütün dünyada Fransız dehasının bayrak diregidir ve diğer kıtalara dağılmış sayısız Fransız tebaası, doğdukları memleketten bahsetmekten bahtiyarlık ve böyle bir âlim meydana getiren bir vatandan ötürü gurur duyuyorlar. Fakat Fransanın şimdiki hükûmeti, dehâ sahibi bütün insanları; bütün seçkin zümreyi gölgede bırakmakla Fransanın kıymetini düşürmeyi kabul ediyor O, sancağını her tarafta hürriyetin müdafaası ve mazlûmların dâvası için dalgalandıran tarihî mert milletin şöhretini de ayni tarzda yıkmayı kabul ediyor. Hindiçininde halkların hürriyetine karşı olan bir harbi desteklemeği, Afrikada silâhsız yığınları mitralyöz ateşine tutarak tethiş etmeği, Fransız Birliğine dahil memleketleri Fransız Birliği formülünden pişman ettirmeğe kadar vardı.

Mektubu yazmadan az önce Stokholm Çağrısının metnini ağacın gölgesinde kabile reisiyle yapılan müzakereler esnasında izah ettim. Burada kimse atom bombasından asla bahsetmedi. Fakat bu vadi bir sabah güneş doğmadan karabina ...

Dünya milletlerinin barışın kurulması yolundaki faaliyetleri

(Baş tarafı orta sayfada)

Tokyo üniversitesi 11.793 imza
Tokyo Politeknik Okulu 2.700 imza
Demokrat Kadınlar Birliği 9.920 imza

DIN ADAMLARI

Isviçrede :

11, 12, 13 haziranda Zürihte toplanan İsviçre Protestan Kiliseleri Federasyonu delegeleri müminlerden barış için dua etmelerini isteme ğe karar vermiştir.

Oy birliği ile kabul edilen atom bombası aleyhindeki beyannamenin metni, kiliselerin ruhanî meclisi tarafından Federal Meclise gönderilmiştir. Protestan Federasyonu İsviçre hükûmetinden, İster Birleşmiş Milletler Teşkilâtı nezdinde olsun, ister diğer ülkeler hükûmetleri nezdinde olsun, atom silâhlarının kullanılması tehlikesinin bertaraf edilmesi için müdahalede bulunmasını istemiştir.

Ermenistanda :

Bütün Ermeni kiliselerinin şefi Katolikos Georges VI. bütün dünya Ermenilerine hitap ederek atom bombası aleyhindeki kampanyaya katılmalarını istemiştir.

İngilterede :

Canterbury baş rahibi 22 temmuz dan 23 Temmuza kadar Londra'da Holbor Hall'de yapılacak Britanya Kongresi esnasında Barış için vaızda bulunacak. Dinî, sosyal, siyasî teşekküllerin, kooperatif ve sendikaların 1000 den fazla delegeleri bu konferansa iştirak edeceklerdir.

★

★ Dünya Demokrat Gençlik Federasyonu Kore Demokrat gençliğine bir dayanışma telgrafı göndermiş ve derhal Amerikanın Kore'den elini çekmesini taleb etmiştir.

★ Sovyetler Birliğinin bütün Cumhuriyetlerinde Stokholm çağrısının imzalanması için açılan kampanya devam etmektedir. Tekmil üzinlerde Kolhoz ve Sovhozlarda Dünya Barış taraftarları Daimî Komitesinin Stokholmde karar altına aldığı atom silâhının yasak edilmesine dair olan çağrının imzasına kitle halinde halk iştirak etmektedir.

★ Birminghamda yapılan sendika lar mitinginde mitinge iştirak eden ameleler Stokholm çağrısını bütün İngiliz amelesinin desteklemesini is temişlerdir.

★ Birleşik Amerikada çeşitli resmî tebriklere rağmen, atom silâhının yasak edilmesine dair olan Stokholm çağrısını imzalama kampanyası gittikçe gelişmektedir.

★ Kübada barışı savunma hareketi başarı ile genişliyor. Barış misyonunun çalışmalarına fiilen iştirak eden sosyal çevreler imza toplama yı teşkilâtlandırıyorlar. 18 Haziran' da yalnız bir günde 10.000 imza toplanmıştır.

Bu çevreler Kübada 1.000.000 dan falza imza toplamayı karar altına almışlardır.

★ Fransanın 600.000 dokuma işçisi Stokholm çağrısının altını imza lamıştır. Dokuma işçileri diğer mesleklerde çalışan işçi kardeşlerinin de barış çağrısını desteklemelerini istemişlerdir.

★ Japon işçileri barış çağrısını imzalamıya devam etmektedirler.

★ Amerika Barışı Savunma Komitesi başkanı Truman'a atom silâhının yasak edilmesine dair Stokholm çağrısını altında 150.000 imza bulunduğu halde göndermişlerdir.

★ Birleşik Amerika İşçi mebusu Marks Antonio, Truman'ın Kore sa vaşına müdahalesini protesto etmiş ve başkanı harp ilân etmek hakkını kongreden gasbettiğini söylemiştir.

★ Yalnız New-York'ta Stokholm çağrısının altına 2.000.000 dan fazla imza toplanmıştır.

★ Çinde : Pekinde çıkan Sermin Şibao gazetesinin yazdığına göre, şimdiye kadar Stokholm çağrısının altına 28.145.000 den fazla imza top lanmıştır.

★ Hollanda gazeteleri Endonezya lı Muhammed Hatta'nın Endonezya' nın Kore'deki Amerikan harp hareketini desteklemiyeceğini belirtiyor lar.

★ Kahire çevreleri ve Mısırın Sosyal çevreleri, Mısır hükûmetinin Amerikanın Kore müdahalesini desteklemeği reddetmesini memnuniyet le karşılıyorlar. El Mukassam gazetesi, bu kararı iyi düşünülmüş ve hesaplanmış bir karar olarak vasıflandırıyor.

★ Birleşik Amerikada Stokholm çağrısına imza toplama kampanyası münevver çevrelerde hızla gelişiyor. New-York piskoposları ve ileri din adamları, Kuzey Karolina' dan profesör Derekman, Kornel Üniversitesinden Dr. Krimer, İova Üniversitesinden birçok profesörler çağrıyı imzalamışlardır.

★ İngiliz parlâmentosundan muhafazakâr saylav Robert'in şimal Kore'ye atom bombası atılması hakkındaki vahşice teklifi bütün İngilterede şiddetle tel'in edilmekte; Aberdeen işçileri bütün Britanya işçilerini bu adamın parlâmentodan kovulması için mücadeleye çağırmaktadır.

★ Sidney ve Melburn'da (Amerikan emperyalistleri Asyadan ellerini çeksinler), (Amerikan şaldırganları! Koreden ellerinizi çekiniz.) başlıklarını taşıyan şiarlarla büyük ölçüde nümayişler yapılmıştır.

★ Birleşmiş Milletler Kurulu Genel Sekreteri, Sovyet temsilcisi Malikten bir mektup almıştır. Mektupta Çini hiçbir veçhile temsil hakkı olmıyan Kuomingtang temsilcisinin Birleşmiş Milletler Ekonomik ve Sosyal Kongresinin çalışmalarına iştirakine müsaade edildiği takdirde Sovetler Birliğinin mezkûr Kongrenin 11 inci toplantısına iştirak etmiyeceği bildirilmektedir.

★ Pitsburg'da Barışı savunma komitesi kurulmuştur.

★ İyi görüşlü olarak tanınan Norveç edibi Lisberg Birleşmiş Milletler Kurulunu Birleşik Amerikanın kendi harp oyuncağı haline getirdiğini ve böylece Kore ve Formoza'yı rahat rahat işgal etmek istediğini yazmaktadır .

★ Nevyork kampanyası organize komitesi, 500 gençten müteşekkil bir barış «Kervan» nı teşkil etmektedir. Bunlar, uzak mıntıkalarda imza toplamak için dolaşacaklardır.

Zenci Afrikasında tamtam en hücra köyleri Stokholm çağrısını imzaya çağırıyor

(Baş tarafı orta sayfada)

feklerinin mermilerinin ıslıklarını duydu. Şafaktan evvel köyün yangınıyla aydınlandı. Uysal sakinlerinin dağın geçitlerinden ve ormanın karanlığı içinden kaçtıklarını gördü, bu atom bombasının arzedebileceği korkunç şeyler hakkında bir fikir edinmeğe kâfi geldi. Onlar bu atom bombasını medenî insanların ayırt edici bir alâmeti olarak kabul etmeği reddediyorlar... 14 — 18 harbinden bir malûlleri ve 39—45 den de 3 ihtiyar esirleri var. Onlar bu kâğıdı imzalamakla harbi önlemeğe yardım etmiş olacaklarını söylediğim zaman, imza etmesini bilmediklerini düşünmeksizin atılıverdiler. Fakat yazı denen bu esrarengiz işareti çizmek imkânsızlığı karşısında durdular. Yalnız köydeki iki yabancı isimlerini arapça yazabiliyorlardı. Parmak basmak icap etti. Ve ben, eski bir öğretmen olarak 50 seneden fazla bir Fransız işgalinden sonra bu durumu teessürle tesbit ettim.

Azizim Joliot, isterdim ki dağın yamacına asılmış, ormanın derinliğinde kaybolmuş aslâ ne okula, ne dispansere sahip olmuş ve yarım asırlık bir işgalin nihayetinde batı medeniyetinin yegâne realitesi olara kancak kulübelerinin yakılmasını tanımış olan bu küçük köyün hâtırası, bu bayağı veya miskin olay, isminizin burada barış mefhumunu ve saadetin mânasını daha fazla tanıtmağa yaradığı olayı ile birleşince sizde asil bir gurur tebessümü uyandırsın

Ouezzin Coulibaly
Cote d'Ivoire Milletvekili

Hem suçlu, hem güçlü

(Baş tarafı 3 üncü sayfada)

Fakat hesaplar yanlış çıkıyor. Yabancı müdahalesi bütün Kore halkının ayaklanması, birleşmesi neticesini doğurdu. Yabancı istilası karşısında ayaklanmış bir milletin yenilmesi imkânsızdır. Biz Türkler bu gerçeği iyi biliriz. Kore halkı bugün, tıpkı otuz yıl evvelki Türk Milleti gibi, yabancılara karşı bir ölüm dirim savaşına girişmiş bulunuyor. Otuz yıl önce kalpleri Türk halkının kalbile beraber çarpan yer yüzünün bütün ileri ve namuslu insanları bugün Kore halkının istiraplarını kendi yüreklerinde hissediyorlar. Memleketimizde basına ve milletin mukadderatına hükmeden çevrelerin bunun aksine şahit lik edecek bir yol tutmaları, kendi millî bağımsızlığımız, millî menfaatlerimiz karşısındaki durumlarının tabii ve acıklı bir sonucu sayılmak gerektir. Emperyalistlerle ağız birliği gönül birliği etmek Türk milletinin şanlı geleneklerine aykırı düşer. O, kendi öz sesini dinliyor ve kendi yolunu biliyor.

BARIŞ'a karşı bir tecavüz

CLAUDE MORGAN'dan Naklen :

Cenup Kore hükûmeti tarafından - Amerikalıların zorla cenup Kore'ye kabul ettirdiği hükûmet - yapılan tahrikleri öğrenip öğrenmediğinizi bilmiyorum. Bu öylesine bir kışkırtma idi ki lâyık olduğu karşılığı dakikası dakikasına gördü. Sizlerin bu hususta ne gibi bir bilgiye sahip olduğunuzu ve ne düşündüğünüzü de bilemem. Fakat hakikat tıpa tıp şudur:

Bilhassa garp demokrasisi memleketlerinde hakikati olduğu gibi yazan ileri gazeteleri okuyanlar müstesna değerlerini okumakla yetinenler ve garp radyolarının tekmil dinleyicileri damdan düşer gibi birden bire şimal Kore Halk demokrasisi ordularının cenup Kore topraklarını işgale başladıklarını öğrendiler. Ve her nedense bütün garp ajans haberleri hakikatte ilk tecavüzün Cenup Korenin Amerika hesabına kukla diktatörü Syhgman Rhee'nin ve ücretli adamları tarafından şimal Kore topraklarına yapıldığını ve 24 Haziran Cumartesi şafak vakti 38 inci arz dairesi hudud noktalarının muhtelif taraflardan aşıldığını ve Halk Cumhuriyeti topraklarına iki kilometre girildiğini ihmal ettiler.

Esasen bu tecavüzden tam 8 gün önce John Forster Dulles Cenup Koreyi dolaştığı zaman Kukla Hükûmetin yakında oynayacağı rolden bizi haberdar ediyor ve «Demokrat Halk Cumhuriyetinin Şimal Koredeki nüfuzu gevşeyecek! Hür dünyanın gözü sizlere çevrilmiştir.» diyor.

Bu ihtar emrinden kast olunan mâna meydandadır. Bu, Cenup Kore'nin yeni baştan Amerikalılar tarafından işgalini ve askerî hava üslerinin tesisini - ki bu üslerden general Mac Arthur ve Çankay Şek'in hava kuvvetleri; Şimal Kore, Çin, Mançurya'nın endüstri merkezlerini bombalamak için istifade edeceklerdir - meşru göstermek için iki Kore arasında sinsi bir düşmanlık havası yaratmaktı. Fakat Şimal Kore Halk ordusunun bu tahrik ve tecavüze karşı verdiği cevap o kadar kat'i ve canlı oldu ki, bu proje daha tatbik sahasına henüz geçerken Syhgman Rhee'nin halkın nefret ettiği halk düşmanı rejimi ile beraber yıkıldı. Garp demokrasileri gazeteleri derhal okuyucularını tecavüzün Şimalden olduğuna hazırlamıya koyuldular.

Sağcı Figaro gazetesinde Mösyö Massip'in bu husustaki yazdıklarına bir bakın.

Yazar, Kore'nin Sovyetler Birliği ve Birleşmiş Devletler tarafından, birincisi 1948 Ocak ayında ve ikincisi 1949 Haziranında sona eren çifte işgalini hatırlatarak şöyle diyor:

«Şimal Kore'de Ruslar, Japon işgalinin başından itibaren Sovyetler Birliğine sığınmış olan bir çok Korelinin yardımı ile Kore halklarını birbirine yeniden bağlamak hususunda çok ustaca bir siyaset takip ettiler. Ziraî reform bu politikanın muvaffakıyetini sağlıyan vasıtalarından biri oldu. Buna mukabil Cenup Korede Birleşik Devletlerin siyaseti çok daha az parlak oldu. Amerikalılar Cenup Kore Polis teşkilâtında eski müstevli Japonları kullanmak gibi büyük bir hata işlediler.

Hiç olmazsa başlangıçta mal ve mülk sahibi sınıflarına dayanmak ve her türlü ziraî, içtimaî reforma karşı koymak suretile tamiri imkânsız haksızlıklar yaptılar. Cenup Korede dahilî durum uzun süreli bir mukavemete tahammül edecek bir vaziyette değildi ve Singman Ri'nin rejimi halkçı bir rejim olmaktan çok uzaktı. Çarpışma başlamadan az evvel esasen Cenup Korede partizan savaşları, gerillalar dikkate değer derecede almış yürümüştü... v.s.» diyor.

Zaten bizzat Amerikalılar Singman Ri'nin

rejimi hakkında şiddetli tenkitlerde bulunuyorlardı. Geçen yıl Betty ve Arthur Reef ileri bir magazin addedilmeyen «Re'alite» adlı şatafatlı mecmuada: «Amerikalılar cenup Kore ekonomisini milyonlarca dolar bahasına destekliyorlar. Bugüne kadar Ri Cenup Kore hudutları içindeki ayaklanmaları boğmak için Amerikan silâhlarını, tanklarını, uçaklarını kullanmakta devam ediyor. Şimal Koreye karşı harp patlayacağı zaman - bu yazarların meyer kulakları hayli delikmiş - Mc. Arthur'a inanılırsa yine Amerikan yardımı görecektir» (Realite şubat 1949 sayısından).

Mc. Arthur'a inanmak lâzım geldiğini anladık. Çan Kay Şek yenildiği zaman Amerikalılar Cenup Koreyi tahliye etmek zorunda kalmakla bu stratejik üsten mahrum kaldıklarına çok üzüldüler. Böylece 38 inci arz dairesinde tahrikatta bulunmak üzere bu küçük müstebiti (Ri'yi) kullanıp Kore yarım adasını yeniden işgal edebilmek için bir bahane yaratmak istediler. Fakat kukla bütün Kore halklarının müşterek ayaklanmasile yıkılıyor ve Vaşington tecavüz icat etmekten başka bir delile sahip bulunmuyor. Derhal ajanslarına bir işaret veriyorlar ve büyük yalan makinası harekete geçiyor. Zorbalık kimde? Adaletsizlik hangi tarafta? Truman filosuna ve hava ordusuna Kore için bir kere daha müdahale etmek emrini veriyor. Tecavüz hangi tarafta? Barış taraftarlarının bu hikâyeyi ve hikâyenin bu yazılış tarzını bilmeleri lâzımdır.

— Şimal Kore'nin «tecavüzünü» tasvip mi ediyorsunuz? diye kendilerine soracak olanlara burada bir millet tarafından diğer bir millete karşı bir tecavüzün bahis mevzuu olmadığını ve kendi halkı tarafından hunhar kukla bir müstebidin cezalandırılmakta bulunduğunu göstermeleri icap eder.

Baskıdan kurtulmuş yeni bir halk barış için taze bir kuvvettir.

Stokholm çağrısının bir muvaffakıyeti de harp kışkırtıcılarına yolu kapadığı nisbette onların genişleme ve dünya hâkimiyeti siyasetlerini tahakkuk ettirmek için en ümitsiz en vahşi vasıtaları ve en kaba yalanları kullanmağa mecbur etmesidir. O halde savaşla barış arasındaki bu yarışı kazanmak için Stakholm çağrısının altına imza toplama kampanyasının daha da hızlandırılması en acil ve en zarurî vazifemizdir. *(Parallèle 50 No. 197)*

Amerikan propagandası hizmetinde Türk basını

Önümde 2 Haziran ile 22 Haziran arası çıkmış «Cumhuriyet» nüshaları var. Merak ettim saydım, tam 89 adet doğrudan doğruya Amerika ve onun Harpçi gayretleri ile ilgili makale haber sıralanmış. Haberlerin hepsi Vaşington menşeli. Yazıların üçte biri Türk yazarları tarafından yazılmış. Üçte ikisi de tercüme. Bu 89 rakamına «English Digest» lerden yapılan tercümeler, orta şarkta İngiliz kılığına girmiş Amerikan menfaatlerini savunan yazılar, Londra, Bonn, Paris, Brüksel, menşeli haberler dahil değildir. 89 u 20 güne taksim ettim, her güne 4,45 haber ve makale düşüyor. Bu tip haber ve makaleleri «Cumhuriyet» ten sonra, «Yeni-Sabah, Hürriyet, Akşam, Son Telgraf, Son Dakika, Son Posta, Milliyet, Vatan, En Son Dakika, Hergün» gazetelerine taksim ettim, 20 günde 11 İstanbul gazetesinin Amerika le ilgili 979 haber ve makale yayınladıklarını gördüm. Bu 11 gazetede hergün 48,95 nispetinde haber ve makale çıkıyor. 365 günde bu 11 gazetenin yaydığı haber ve makale sayısı doğrudan doğruya Amerikayla ilgili ve Vaşington menşeli olmak üzere 17885 dir. Bu rakamda fazlalık değil eksiklik vardır. Magazinler de hesap edilirse 25000'i aşar.

Meselâ 22 Haziran 1950 tarihli Cumhuriyete göz atalım:

Birinci sayfa:

Milletlerarası imar ve kalkınma bankası Direktörü Mr. James Baker'in temasları haberi.

İkinci Sayfa:

Faşist Oğuz Türkkan'ın Amerika mektupları, onun yanında Abidin Dav'erin Harpçi Amerikan politikasını tasvip etmeyen Albert Enistein'a savurduğu küfürlerle dolu bir yazısı.

Üçüncü Sayfa:

a — Amerikan Savunma Bakanı ile Mc. Arthur'un Tokyoda yaptıkları gizli konuşmalar. Formoza'nın korunmasına dair. (Vaşington menşeli).

b — Amerikanın Türkiyeden krom ithalâtı. (Vaşington menşeli).

c — Amerikada bir solistimizin başarısı (Monterey California menşeli).

d — Atom sırlarının muhafazası için Amerika, Kanada, İngiltere arasındaki gizli görüşmeler. (Vaşington menşeli).

Beşinci Sayfa:

a — Amerikada Milletler arası sergi

b — Amerikada üç nesildir 15 yaşında anne olan bir aile, sancısız doğum (Reader Digest ten tercüme.)

H. KATAR

Amerikan Emperyalizmi

Amerikanın yeni iktisadî genişleme vasıtaları - Marşal Planı Avrupa birliği - Avrupa Ödeme Bırliği - Serbest tıcaret Şuman planı

— 5 —

Bundan evvelki yazılarımızda Amerikanın ikinci dünya harbinden önce dünyanın bir çok yerlerine el atmış olduğunu, bir çok yerleri bilfiil işgal ettiğini ve bir kısım «müstakil» memleketleri de iktisadî ve siasî nüfuzu altına aldığını görmüştük.

Şimdi de Amerikanın ikinci dünya harbinden sonraki emperyalist nufuz politikasına kısaca bir göz atalım.

Amerika, ikinci dünya harbinden dünyanın en kuvvetli devleti olarak çıktı. İngiliz ve Fransız emperyalizmi zayıflamış; Alman, Fransız, İtalyan ve Japon empęryalizmi yere serilmişti.

Harp yılları içinde muazzam kâr lar sağlamış olan Amerikan emperyalizmi muazzam sanayi mekanizmasile yeni açılan bu pazarlara saldırdı. Fakat bu açık pazarlar onun muazzam iştahını doyuracak kadar büyük değildi. Dostlarının pazarlarına da göz dikti. Bu pazarları türlü türlü yollarla elde etmeğe çalıştı.

İngiliz İmparatorluğu Amerikanın iştahını çekiyor

Evvelki yazılarımızda da görmüştük: Emperyalistlerin en belli başlı nufuz vasıtalarından biri borç para vermektir. Zayıf bir memleketin boğazına borç halkasını taktılar mı artık ondan sonrası kolaydır, iplik söküğü gibi gider. Bir zamanlar başka devletleri ayni usulle elde etmiş olan İngiltere bile bundan kendini kurtaramadı.

Amerika, harp sırasında, İngiltereye «kiralama ve ödünç verme» kanunu gereğince bir çok malzeme ve mal vermişti. İngiltere de, buna mukabil, harpten sonra sterlinin dolara serbestçe kabili tahvil olması prensibini kabul etmiş bulunuyordu. Yani elinde sterlin bulunan bir devlet isterse bu sterlinleri dolara çevirebilecek. İngiltere de bu dolarları temin etmek mecburiyetinde kalacaktı.

İngiltere bu taahhüdünü 1947 de yerine getirdi. Fakat kısa bir zamanda elindeki altın ve dolar stokunun son sür'atle azaldığını görerek vaz geçmek zorunda kaldı. Amerika da ilerideki harpte İngiliz emperyalistlerine ihtiyacı olduğunu düşünerek onları birdenbire öldürmek istemedi. İngilizlerin bu harekete göz yumdu.

Fakat Amerikan emperyalizminin elinde âni bir ölümden kurtulan İngiliz emperyalistleri; Marşal Plânı ile daha yavaş bir ölüme mahkûm edildi.

Marşal Plânı Amerika Emperyalizminin en yeni nufuz vasıtasıdır.

Marşal Plânı Harpten sonra Amerikan emperyalizminin dünyaya hâkim olmak için kullandığı en cür'etli vasıtalardan biridir. Amerika bu plânla «dostlarına» öyle bir kazık atmıştır ki sonunda dostları Amerikaya teslim olmaktan başka çare bulamamışlardır.

Meselâ, Amerika, bu plân gereğince Avrupa iktisadiyatının başına bir Amerikan «idarecisi» koymuş, bu suretle Avrupayı bilfiil eline almıtır.

Malşal Plânı İdaresinin başında bulunan Hoffman, Plâna dahil olan memleketlerin yapacağı ithalâtın ve ihracatın cins ve miktarını tayin etmek hakkına maliktir. Bu memleketlerin maliyesini istediği şekilde kontrol edebilir. Hükûmetlere istediği direktif verebilir.

Niçin «Serbest Ticaret?»

Bu plânın diğer öldürücü ve sümürücü şartlarınadn biri de plâna dahil olan memleketlerin serbest ticareti kabul etmeğe mecbur tutulmalarıdır.

Amerika bugün dostlarına serbest ticareti tatbik ettirmek istiyor. Hal buki, yakın zamana kadar İngiliz mallarının karşısında tutunabilmek için himaye usulüne taraftardı. Amerikanın bugün serbest ticaret taraftarı olmasının sebebi ; diğer emperyalist ve şair kapitalist küçük memlekelterin, kendi ticaret ve sanayilerini Amerikan rekabetine karşı korumak için, himaye tedbilreri almalarına mâni olmak, bu suretle bu pazarları Amerikan mallarına ve sermayesine ardına kadar açık bulundrumaktır.

Eskiden serbest ticaretin önderi olan İngiltere ise, kendi sterlin sahasını Amerikan rekabetinden korumak için, serbest rekabete karşı ayak diriyor. Bugün himaye tarafta rı görünüyor.

İngiltere nasıl imana gelecek?

İngilterenin bu hareket tarzı Amerikayı sinirlendirmektedir.

Amerika İngiltereyi yola getirmek için iki yoldan ilerliyor : Bir taarftan, Almanyayı ve Japonyayı dirilterek, İngiliz pazarlarını İngilterenin elinden almağa çalışıyor. Diğer taraftan, Batı Avrupa' nın, kendi önderliği altında «birleşmesi» için devletleri tazyik ediyor.

Bir az aşağıda göreceğimiz gibi, Amerikanın bu siyaseti İngiliz emperyalizmini ve milli mukavemetleri kırmak için baş vruduğu vatıtalardan biridir.

Sterlin sahası ne demektir, ve Amerika için neden mühimdir?

İngiliz emperyalizminin bugünkü kudreti sterlin sahasına dayanmaktadır. Sterlin sahasına dahil olan memleketler altın ve dolar stoklerını Londra'da bulundururlar. Harici ticaretteki ödemelerini Londra vasıtasile yaparlar. Bu memleketler arasında tediye meselesi diye bir şey yoktur. Muhtelif memleketlerinin paraları birbirlerine kabili tahvildir. Bu sayede, bu memleketlerin verdikleri siparişler daima İngiliz sanayiine gider.

Henüz üçüncü dünya harbini çıkarmamış olan Amerika milyonerlerince, İngiliz kapitalistlerinin hâkim olduğu bu piyasayı elde etmenin ne kadar mühim olduğunu anlamak için, dünya ticaretinin dörtte birinin sterlinle yapıldığını ve milletlerarası ticarî muamelelerin yarısının Londrada cereyan ettiğini hatırlamak kâfidir sanırız.

Avrupa Ödeme birliği ne işe Yarıyacak ?

Son günlerde bizim de dahil olacağımız anlaşılan Avrupa Ödeme Birliği İngiliz Emperyalizminin bu hâkimiyetini yok etmek, Amerikan dolarına yeni piyasalar açmak için kurulmuştur.

Amerika, bu suretle, Avrupa devletlerini iktisaden ve siyaseten daha fazla kendisine bağlamış olacak, son istiklâl artıkları da bu surette yok edilecektir.

Fakat, bir projenin tatbiki kolay bir mesele değildir. Gerçi Amerikalılar bu işi bir an evvel tahakkuk ettirmek istiyorlar, fakat başta İngiltere olmak üzere, bir çok devletler türlü türlü müşküller çıkartıyorlar. Amerikanın bu tabarruzunu mümkün olduğu kadar zararsız bir hâle getirmeğe çalışıyorlar. 1949 Ekiminde Avrupaya, Avrupa Birliğini kurmak için gelen Hoffman elleri boş döndü. Şimdilik sadece Avrupa Ödeme Birliğinin kurulmasına karar veirldi.

« Ödeme Birliğine girecek memleketler arasında ticaret serbest olacak, alacak ve borç fazlaları altınla ödenecektir.» »Teşkilât üye memleketler arasında bir kliring hesabı tutacaktır. Bu hesap, altın ve dolar esasına göre ayarlanmış bir vahid üzerinden tutulacaktır.»

Teşkilâtta kullanılacak vahit sterlin olmayacağına göre, Avrupa Önin elinden âni bir ölümden kurtu- oyuncak haline gelecek demektir. Eğer ıngiltere bu Birliğe girerse, Amerika, Birlik vasıtasile İngilterenin sterlinlerini sızdıracak, bu suretle, başka bir kanaldan sterlin sahasını elde etmiş olacaktır.

Amerikanın bu maksatlarını bilen İngilizler, Avrupa Ödeme Birliğine muhalefet ediyorlar. Fakat Amerikalılarla açıkça bir mücadele yapmaktansa, uzlaşmayı tercih edecekleri muhakkak...

Şuman Plânı

Bu plâna girecek olan memleketler kömür ve çelik istihsallerini Milletlerarası bir teşekkülün emrine verecekler ve hükûmetler bile bu teşekkülün vereceği kararları ka bule mecbur tutulacaklardır. Yani bu teşekkül bir nevi «karteller üstü bir kartel» olacaktır. Öyle bir kartel ki, Devletlere bile açıkça direktif verebilecektir.

Truman'ın buna « Fransız - Alman dostluğunda yeni bir adım» ismini vermesine rağmen bu hareket Avrupanın idaresini, Hitleri iktidara getirmiş olan eski Alman para krallarının eline vermek için girişilmiş bir teşebbüstür.

Tam bu sırada, Batı Almanya İktisad Nazırının « Alman sanayiine yabancı sermayesinin yatırılmasını önleyen tedbirleri kaldıracağından» bahsetmesi, oldukça mânidardır ve kâfi garanti alan Amerikan sermayesinin Şuman Plânı ilę bareber Avrupaya akın edeceğine delâlet eder.

Bu plân bittabî İngilterenin işine gelmiyor. Fakat hazırlanan harpte Alman sanayiinin oynayacağı rolü gözönünde bulundurarak şimdilik Şuman Plânına iştirak etmemekten ileri gitmiyor.

Eninde Sonunda...

Amerikan emperyalizmi harpten sonra tatbik ettiği Marşal Plânı, ve onu takiben tatbik etmeğe başladığı Avrupa Tediye Birliği, Avrupa Birliği, ve Şuman Plânı ile yeni bir emperalist mecaraya atılmış bulunuyor. Bu yolda «dost» fîlan tanımadan yürüyor.

Bu hareket tarzı, İngiliz emperyalizminin işine gelmemekle beraber, İngilizlerin Amerikalılara mukavemet edeceğini sanmak hata olur. Çünkü her iki emperyalizmin bugünkü gayesi yeni bir harbi hazırlamaktır. Bu kanlı gaye onlara aralarındaki menfaatleri unutturacak kadar kuvvetlidir. Ve belki de çıkaracakları harpte elde edecekleri menfaatlerin, bugün aralarında mücadele etmek suretile kazanacakları menfaatlerden daha büyük olduğunu düşünmektedirler. Binaenaleyh, emperyalistler arasındaki bu menfaat zıddiyetleri bugün için ikinci plânda olmakla beraber, böyle bir şeyin mevcudiyeti de hiç bir zaman unutulmamalıdır.

S O N

Bizde devletçilik nasıl başladı, nasıl bitti?

(Baştarafı 3 üncü sayfada)

Yerli sanayii korumak için konulan yüksek gümrük tarifesinden hususî sana yi de istifade ederek gelişmeğe başlamıştı. Ufak tefek fakribakalar kuruluyordu.

İkinci Dünya Harbinin patlamasına kadar devam eden bu devre zarfında Türk sermayedarları, C.H.P. nin bu politikası sayesinde, dünya buhranının sarsıntılarından kurtuldular. Bütün dünyada fiyatların düştüğü bir zamanda Türkiyede fiyatları halkın zararına olarak- yüksek tutmak suretile kazançlarını devam ettirdiler.

Harbin Tesiri:

Harp yılları devlet sermayesi ve «hususî teşebbüs» için altın yılları oldu.

Yerli ham maddelerimizi kıymetlendirmek ve işsizler için iş temin etmek mak sadile kurulan devlet sanayii artan harp masraflarını karşılavacak bir gelir kaynağı olarak kullanıldı. Bir gün içinde devlet fabrikaları mamullerinin fiyatlarını dört misli artırdılar

Muazzam vurgunlar sayesinde kısa bir zamanda artan şahıs sermayeleri sanayi sahasına da yayıldı. Her yerde hususî fabrikalar imalâthaneler kuruldu. Bunlar o kadar çok kâr temin ediyorlardı ki bir kaç sene içinde fabrikalarının bedel lerini çıkartmaları mümkün olabiliyordu.

Biz burada devlet fabrikaları ile hususî fabrikaların harp yılları içindeki bu vurgunculuklarını ve bunun emekçi yığınları üzerindeki tesirlerini inceliyecek değiliz. Bunları bilmeyen yok zaten. Onun için geçiyoruz.

Harp Sonrası...

Harpten sonra, 7 Eylül kararile yapılan muvakkat enjeksiyona rağmen harp yıllarındaki vurgunlar devam edemedi.

C.H.P. nin Amerikanın arkasına takılarak serbest ticaret prensibini kabul et mesi ve memlekete imal edilen bir çok malların ithaline müsaade etmek zorunda kalması sanayi için büyük bir darbe oldu. Bir çok kimseler fabrikalarını kapattılar. Yerli sanayiin korunması hususunda yapılan teşebbüsler hiç bir netice vermedi.

Bu durum karşısında devlet fabrikalarının da istikbali karanlıktı. Serbest ticarette daha ileri gidildikçe - ki gidilmesi kabul edilmişti - bu fabrikaları kapatmaktan başka çare yoktu.

Yegâne çare ne olabilirdi?

Bu güne kadar büyük emeklerle ve bedeli halkın sırtından çıkmak suretile vücude gelmiş olan, büyük bir işçi kitlesini az çok geçindiren yerli sanayi nasıl korunabilirdi? «Serbest piyasa» denilen dolar piyasasından ayrılmak ve fabrika mamullerinin fiyatlarını düşürmek suretiyle. Fakat bunu yapabilmek için yeni bir dış politika takibetmek lâzımdı. Halbuki Halk Partisi ile Demokrat Parti bu yolu «sureti katiyyede» kapatmış bulunuyordu.

Memleketin felce uğramış olan iktisadî hayatına bu sırada bir yardım (!) eli uzandı: yabancı sermaye, daha doğrusu, Amerikan sermayesi. Bu sermaye memlekete gelecek, fabrikaları işletecek, yeni yeni fabrikalar açacak, iktisadî hayatı canlandıracaktı (!).

Fakat bir iki, şartı vardı: Evvelâ serbest ticaret. Bütün yerli sanayii koruyan kayıtların, tahditlerin, gümrüklerin kaldırılması. Sonra: Yabancıların elde ettikleri kârları serbestçe mmeleketlerine götürmeleri. Ve en son olarak: Devletçiliğe bir son verilmesi ve her hangi bir şahsî teşebbüsün devletleştirilmiyeceğine veya devletleştirildiği takdirde bedelinin derhal verileceğine dair teminat gösterilmesi.

İşte harpten evvel ve harp içinde beslenip şişen, harpten sonra ise kârları azalan Türk sermayedarları yabancı sermayenin vaatlerine olanca kuvvetlerile sarıldılar. devletçiliğe saldırdılar. Meşrutiyet devrinin «şahsî teşebbüs» «serbest rekabet» sözleri yeniden canlandı. C.H.P. diktatorasından ve bu diktatoranın devlet sanayi mamullerini halkın zararına olarak fazla fiyatla satmasından şikâyetçi olan halk da bu hareketi destekledi.

Simdi ne olcak?

Bu tazyik Halk Partisinin yıkılmasına ve yerine Demokrat Partinin geçmesine sebep olan âmillerin başında gelir.

Demokrat Parti iktidara geçer geçmez devlet fabrikalarını satışa çıkaracağını ilân etti. Henüz bu satışın şekli ve şartı belli olmamakla beraber sermayedarlar bu teşebbüslere para yatırmağa hiç de hevesli görünmüyorlar. Bir sermayedarın, dünyada fiyatların düştüğü bir devirde, gümrük duvarlarının himayesinden mahrum geri bir memlekette sanayie para yatırması için deli olması lâzım.

Yabancı sermaye, yani Amerikan ser mayesi bu fabrikalara para yatırır mı?

Türkiyede madencilik, meyvacılık, konservecilik ve balıkçılık gibi toprak ve su mahsullerini basit bir şekilde işleyen sanayiden başka hiçbir sanayii ekonomik bulmayan yabancı sermayenin bu işe heves edeceğini sanmıyoruz. Türkiyede işçi yövmiyelerinin ucuzluğu onların iştahlarını çekse bile onlar dokumacılık ,demir, v.s. gibi sanayie para yatırmıyacaklardır.

Bizim sermayedarlar da ancak onların gösterecekleri ve iştirak edecekleri teşebbüslere para yatırmak taraftarıdırlar. Bugün yalnız onların önderliğine itimat etmektedirler.

O halde devlet fabrikaları ne olacak?

Olacağı şu: Demokrat Parti bu fabrikaları satışa çıkardığı takdirde bunlara talip çıkmayacaktır. (yalnız güya satılmış gibi yapmak. şirketlere devredilmiş hissini vermek tabii mümkündür) Demokrat Parti bugünkü şartlar altında devlete hakikten bir yük olan fabrikaları elden çıkarmakta ısrar ederse bunları kapatmaktan başka çare bulamıyacaktır. Bu suretle binlerce isci açıkta kalacak açlığa ve sefalete mahkûm olacak ve Türkivenin sömürgeleşmesi bu suretle tamamlanacaktır.

«Hitler» geri memleketler sanayii bırakmalı ziraatçi olarak,. kapitalist memleketlerin sömürgesi halinde kalmalıdır» diyordu. Hitler bunu yapamadı fakat Tru man Amerikası bunu tahakkuk ettiriyor.

Bu suretle emperyalizm aleyhtarı bir istiklâl savaşının devamı halinde başlayan sanayileşme ve devletçilik, istiklâlden sonra sanayiden vaz geçmemizin zarurî neticesi olarak tarihe karışmış bulunuyor.

Barış davamız

(Baştarafı 5 inci sayfada)

ze ne verecektir? İşçimize işsizlik, yahut açlıktan ölmeyecek kadar gündelik; cılız sanayicilere ve müteşebbislere iflâs; orta sınıflara büs bütün takatsizlik, küçük, orta topraklı köylüye ırgat; ırgata açlık ve bütün millete modern silâhların ve atom bombalarının altında ölüm. Bugün çıkacak bir savaş, hattâ hem yenen, hem de yenilenler için hazırladığı o korkunç akibetle b u s a v a ş cephesine dahil olan yerli, geri zümrelerin de elinde avucunda bir şey bırakmıyacaktır. Fakat onlar iplerini teslim ettikleri Anglo - Amerikan emperyalizminin menfaati ve nüfuzu karşısında ellerinde tuttukları memleketin kaderi üzerindeki şahsi teşebbüs kabiliyetlerini, böyle korkunç bir neticeyi bile düşünemiyecek kadar, gittikçe kaybediyorlar. Devlet ve idare makanizmasının stratejik noktalarına yerleşen Anglo - Amerikan emperpalizminin ajanları önünde mezbahaya sürüleceklerin teslimiyetini gösteriyorlar.

Fakat yükselen bu kapkara savaş cephesini görüp barış ve memleket hesabına ümitsizliğe kapılmamak lâzım. Son tarihi günlerini yaşıyan, devrini tamamlamış unsurların kurduğu bu cephenin yalancı büyüklüğü karşısında hemen bütün milletimizin, emekçi ve mazlum halk kitlelerimizin menfaatiyle temelli ve köklü anti emperyalist, millî bir cephe yükseliyor: Barış cephesi.

Yaratılan hiyle, baskı, yalan, tezvir sağnağının ardında memleketimizin Anglo - Amerikan emperyalizmine, savaş için atlama tahtası yapıldığını ve böylece bir savaşın hepimize neler getireceğini halkımız gayet iyi biliyor. Ve bu halk kendini ve topraklarını savaş belâsından, atom cehenneminden kurtarmak için bir barış kampanyası yürütecek olan ileri insanların bu davasına katılmakta başka memleketler halklarından hiç de geri kalmıyacaktır. Memleketimizin bütün namuslu insanları, gerçek vatanseverleri elele verir, bu millî davayı kudretle yürütebilirse Stokholm çağrısı en büyük rağbet ve alâkayı halkımızdan görecektir. Esasen halkımız, millî menfaatleri tehlikeye düşmedikçe, o şaşmaz sağ duyusiyle, her zaman barıştan yana olmuştur. Bugün de kesesini, kasasını savaşla dolduranlar halkı barıştan soğutmak, savaşı şirin göstermek için halkın sağ duyusunu köreltmeğe ve savaşı kaçınılmaz bir vakıa gibi göstermeğe çalışıyorlar. Fakat yarım asırda bir çok savaşlara sürüklenmiş, bir çok emperyalist dalaverelere kurban edilmiş, milyonlarca evlâdını Balkanlara, Kafkaslara, çöllere gömmüş bir halkın barışı bırakıp savaşı tutmasına, savaştan kimlerin kazandığını, barıştan kimlerin kaybettiğini anlamamasına imkân var mı? Seçimler sırasında köy köy dolaşa bir partici anlatıyordu. Particiler hep bir ağızdan dış politika, dış tehlike, vatan topraklarının müdafaası falan diye konuşurlarken çok ihtiyar bir köylü «Oğullar» demiş. «Vatan toprağı diyorsunuz ya, biz Balkanda da onu midâfe ettik, Filistinde de., Bi de döndük ki, zatı iki arşın toprağımız vardı, bizim bacı midâfe idememiş, ağaya gaptırmış.» Bu halkın bağrı daha onun gibi ne kadar çok acılarla yanıktır.

Tekrar edelim: Barış cephemiz emperyalist saldırmıya karşı, doların ve atomun baskısına karşı memleketimizi ve halkımızı koruma cephesidir. Barış davamız, milletçe ve insanca yaşama davamızdır. Barış parolası dostumuzu ve düşmanımızı ayıran mihenk taşıdır.

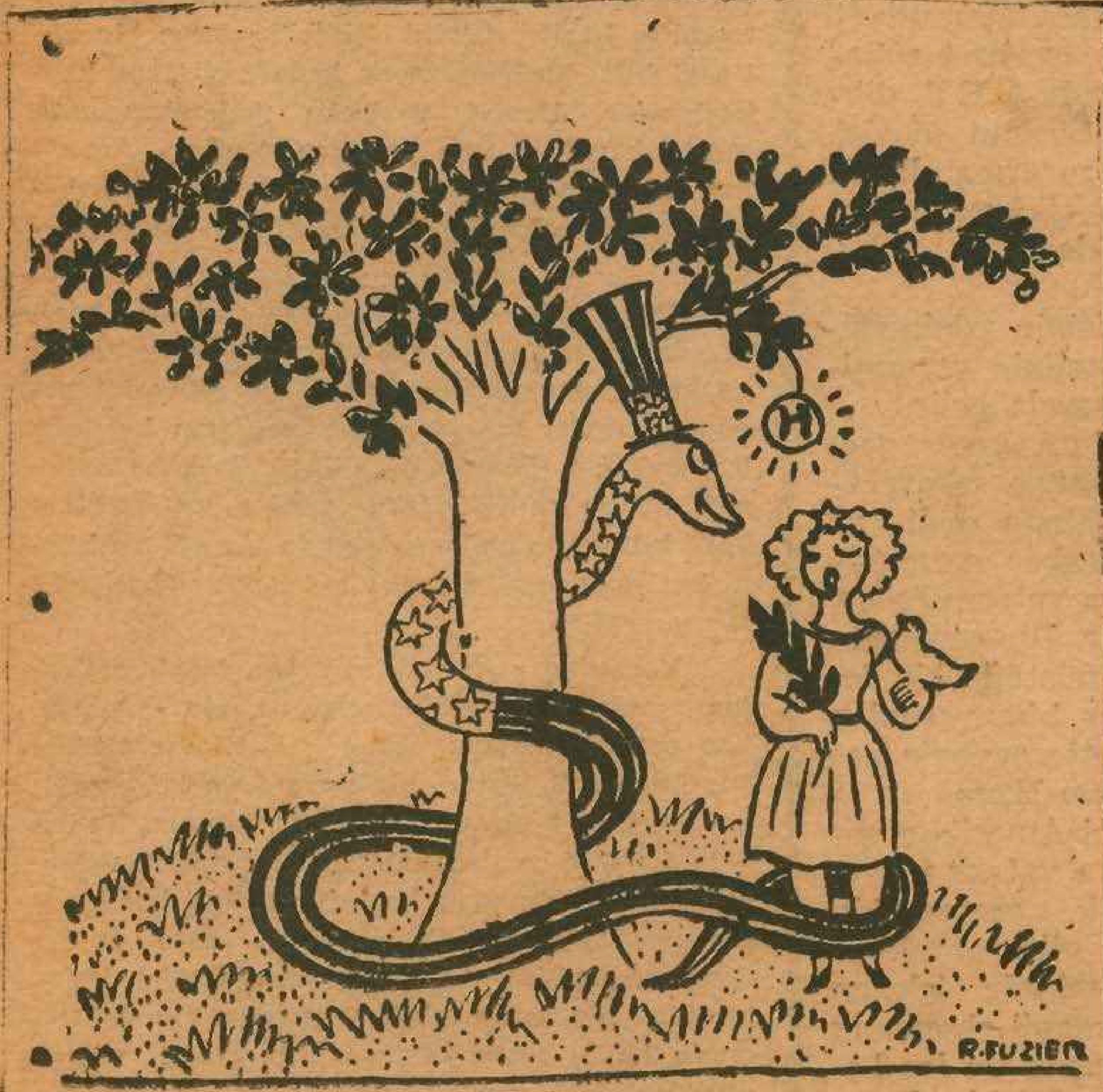
HASAN DENİZLİ

BARIŞ

BARIŞ
Sahibi ve neşriyatı fiilen idare eden:
Rifat PELVAN
İdare yeri: Ankara Caddesi
İzzettin Han No: 49
Posta kutusu: 54 — Aksaray - İst.
Basıldığı yer: A. DOBRA Matbaası
Abone şartları: Yıllığı 500
Altı aylığı: 250 kuruş

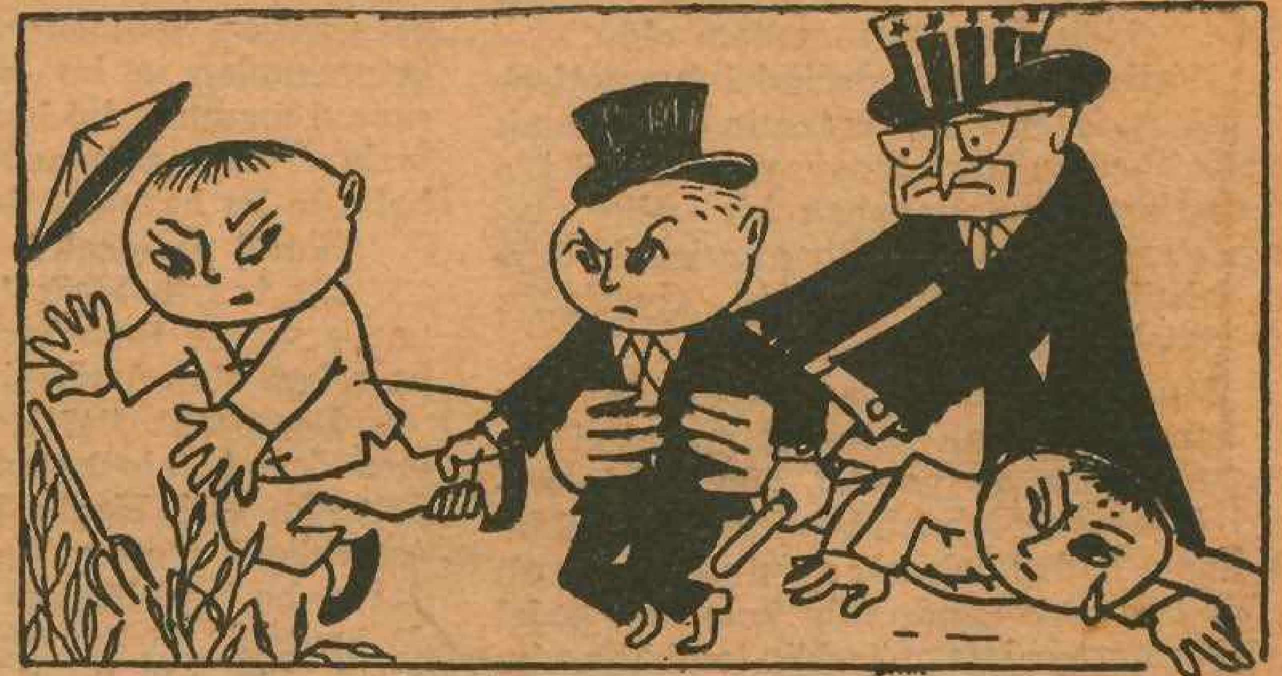
15 Günlük Politika - Fikir - Sanat Dergisi Fiatı 25 Krş.

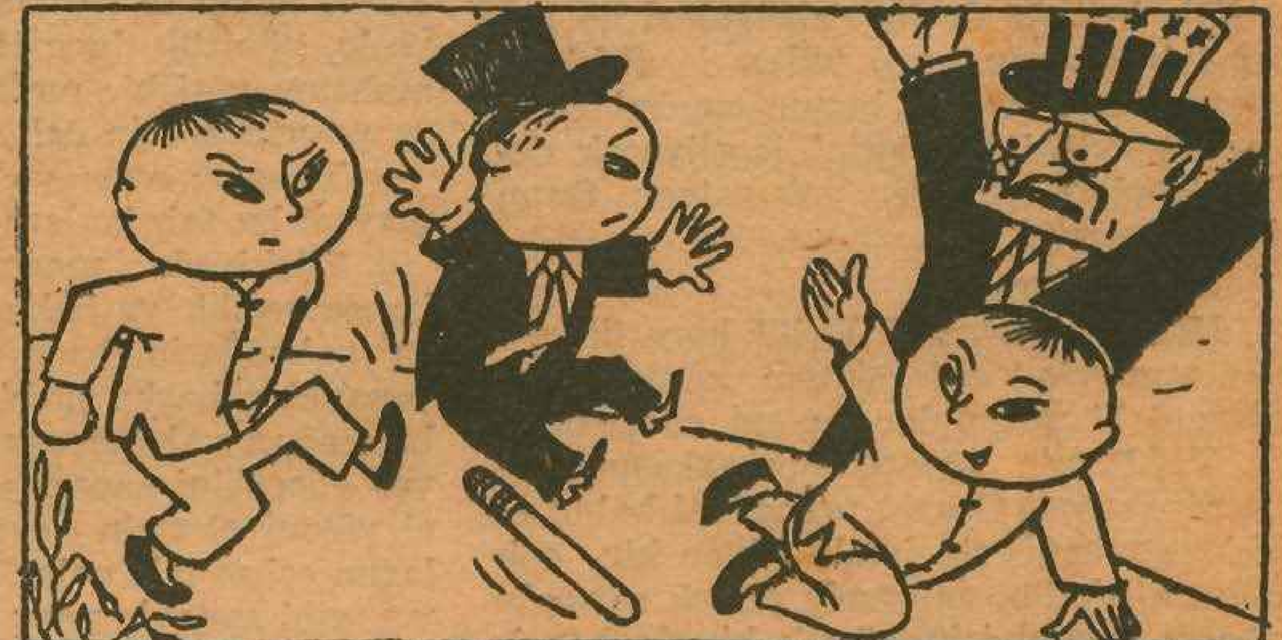
BAŞTAN ÇIKARICI

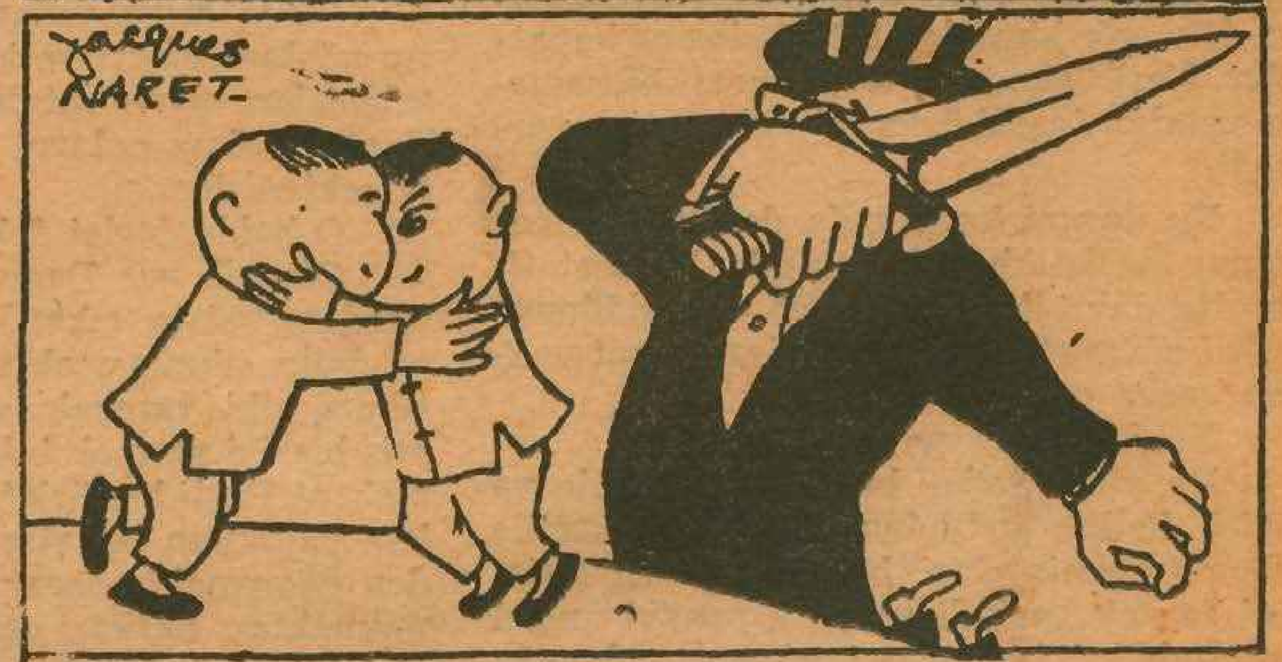

— ARTIK BUNU YUTMAZLAR!

Kore harbının yazısız hikâyesi

Olaylar karşısında

(Baş tarafı 2 ci sahifada)

...ıp D.P. nin nüfuzuna geçirmek gi... bir mahiyet taşıdığı şüphesi be...riyor.

Bilindiği gibi, İstanbul İşçi Sen...kaları birliği ötedenberi C.H.P. ...nin bir âleti olarak tanınır. Buna ra...ğ olarak kurulmuş olan Hür işçi Sendikaları Birliğinde de D.P. nin parmağı görülmüştü. Bu sendika bir ...liğinden İhsan Altınel son seçimler...de D.P. listesinde yer alarak millet...vekili olmuştur. Tekstil sendikaları...nın birleşme teklifinin yapıldığı top...lantıya Altınel de katılmış ve yeni ...alışma bakanı namına işçilere vait ...lerde bulunmuştur.

C.H.P. NİN GENEL KURUL TOPLANTISI

C.H.P. kurultayı son seçimlerde mağlûbiyetin sebepleri üzerinde du...racak,, hâdiselerden ders almıya ve partiyi islâh etmeye çalışacak sanılabilirdi (halbuki C.H.P. de bu dirayet olsaydı, 27 sene o gittiği şekilde gider miydi?) Kurultay hiç bir şey olmamış gibi toplandı. yine parti uzun uzun övüldü, memleket siyasî hayatındaki ehemmiyeti belirtildi. İnönü küçük bir muhalefet partisinin başkanı gibi değil de, yine bir devlet reisi edasiyle konuştu.

Bu arada, başlarında Reşat Şemsettin Sirer ve Şevket Raşit Hatiboğlu olmak üzere Anadolucu faşist grup yanlarına daha başkalarını da alarak bir broşür yayınladılar. Yeni yeni taraftar kazandıkça bunların ad ve imzalarını ilâve ederek, broşürün yeni tabılarını çıkardılar. Parti de kuvvetli bir hizip yaratacak ve parti mekanizmasını ele geçirecekterdi. Zaten vaktiyle C.H.P. ye «kaleyi içinden fetih» için gelmişlerdi.

Af kanunu Değil, Tecil kanunu

Eski hükûmet son günlerinde af konunu Meclise egtirdiği zaman Demokratlar pek hevesli ve gayretli görünmüşler, kanunun genişletilmesini ileri sürmüşlerdir. Halbuki şimdi kendi getirdikleri kanun tasarısı eskisinden de daha dardır. Bir af kanunundan siyasî mahkûmların istisna edilişi görülmemiş şeydir. Af ilânı bilhassa siyasi mahkûmlar içindir. Sonra bir de bir «cürmün tekrarı» maddesi koymuşlar. Bu suçların affı değil, tecil gibi bir şey oluyor.